

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ

Videotaide ulos gallerioista

Case Fluxations 2014

Ilona Näätänen ja Essi Mäenpää

Kulttuurituotannon koulutusohjelma (240 op)

09/2015

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Koulutusohjelman nimi

TIIVISTELMÄ

Työn tekijät Ilona Näätänen ja Essi Mäenpää	Sivumäärä 56 ja 2 liitesivua
Työn nimi Videotaide ulos gallerioista.	
Ohjaava(t) opettaja(t) Minna Hautio ja Oona Tikkaaja	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Turun Taiteilijaseura ry	
Tiivistelmä <p>Tämä opinnäytetyö tutkii julkisen tilan käyttöä videotaiteen esityspaikkana sekä videotaideteoksista syntyviä mielikuvia. Esimerkkinä toimii Turun taitelijaseura ry:n järjestämä videotaidetapahtuma Fluxations 2014 – iloa ja virtauksia kaupungissa, joka järjestettiin Turun kaupunginkirjaston sisäpihalla 7.-23.11.2014. Kyseisenä aikana sisäpihalla esitettiin kolme eri videotaideteosta.</p> <p>Opinnäytetyötä varten toteutettiin kyselytutkimus, jonka avulla selvitettiin kävijöiden mielikuvia esillä olleista videotaideteoksista sekä kerättiin tietoa heidän ehdottamista muista paikoista esittää videotaidetta. Kyselytutkimuksen lisäksi tapahtuman neljää taiteilijaa, tilaajaa sekä kahta kirjaston henkilökunnan työntekijää haastateltiin. Aineiston pohjalta tehtiin ristiintaulukointeja ja etsittiin yhtymäkohtia teoriaan.</p> <p>Saamamme aineiston ja näkemystemme pohjalta olemme antaneet kehitysehdotuksia siitä, missä videotaidetapahtumia voisi järjestää ja mitä niitä järjestettäessä tulisi ottaa huomioon. Opinnäytetyön tilaajana toimi Turun Taiteilijaseura ry. Opinnäytetyö on tehty tilaajan kannalta siten, että he voivat hyödyntää kehitysehdotuksia jatkossa videotaidetapahtumia järjestäessään.</p>	
Asiasanat videotaide, mediataide, digitaalinen taide, kaupunkitaide	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Name of the Degree Programme

ABSTRACT

Authors Ilona Näätänen and Essi Mäenpää	Number of Pages 56 + 2
Title Video art out of the galleries	
Supervisor(s) Minna Hautio and Oona Tikkaaja	
Subscriber and/or Mentor Turku Artists' Association	
Abstract <p>This thesis examines the use of public spaces for video art and mental images that arise from video artworks. Turku Artists' Associations video art exhibition called "Fluxations 2014" works as an example in this thesis. "Fluxations 2014" was held in Turku city library's inner court during November 7th to 23rd, 2014. There were three video artworks on display during this time.</p> <p>A research survey was made for this thesis. The survey was used to examine the attenders' visions about the video artworks and to collect their suggestions of suitable places where to show video art. Four artists, two staff members of the library and the subscriber were also interviewed. Cross tabulations were made from this material and the material was also used to find confluences to the theory.</p> <p>Based on the material we collected and our visions, we have given some suggestions of improvement of where video art exhibitions could be organized and what one should consider when organizing them. Turku Artists' Association was the subscriber of this thesis and the thesis has been made from the subscriber's point of view so that they can use the improvement suggestions in the future when planning video art exhibitions.</p>	
Keywords video art, media art, digital art, urban art	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 FLUXATIONS 2014	8
2.1 Teokset	10
2.2 Turun kaupunginkirjaston sisäpiha	13
3 VIDEOTAIDE	16
3.1 Mitä on videotaide?	16
3.2 Videotaiteen historia Suomessa	17
3.3 Videotaiteen asema ja tulevaisuus Suomessa	21
4 JULKINEN KAUPUNKITILA	24
4.1 Tilan kolme luokkaa	24
4.2 Taide kaupunkitilassa	26
4.3 Taiteen aiheuttamat konfliktit	27
4.4 Videotaidetta kaupunkitilassa Turussa	28
5 TUTKIMUSMENETELMÄT	30
5.1 Kysely	30
5.2 Haastattelut	32
6 ANALYSOINTI	33
6.1 Kävijöiden suhde videotaiteeseen	33
6.2 Kävijöiden ikäjakauma	35
6.3 Korkeakoulutetut naiset edustettuna	36
6.4 Kirjaston sisäpiha tapahtumapaikkana	39
7 MIELIKUVAT	41
7.1 Building a Sacred Tree	42
7.2 Puu	43
7.3 Gravity Monster	43
8 LOPPUPÄÄTELMÄT JA KEHITYSEHDOTUKSET	45
8.1 Videotaiteen asema	45
8.2 Fluxations 2014 – iloa ja virtauksia kaupungissa	47
8.3 Tila	49
9 TILAAJAN PALAUTE & OMA ARVIO	51
LÄHTEET	53
HAASTATTELUT	56
LIITTEET	57

1 JOHDANTO

Videotaide on tulevaisuuden kasvava taiteenala. Nykyään melkein jokaisella on matkapuhelimessaan tai tietokoneessaan sellaiset edellytykset, että niiden avulla pystyy työstämään hyvää videomateriaalia. Uusi sukupolvi on varttunut kehittyvän teknologian parissa ja oppinut samalla käyttämään erilaisia alustoja.

Jotta videotaide tulisi tunnetummaksi, se pitää tuoda sinne missä ihmiset ovat eli kaupunkitilaan. Taidetta on näkynyt kaupunkitilassa jo vuosisatojen ajan muun muassa patsaiden, veistosten ja kuvataiteen muodoissa. Videotaiteen tuominen kaupunkiin on aikaisemmin ollut haastavaa, koska video vaatii aina tietynlaisen tekniikan toimiakseen. Nykypäivän tekniikka mahdollistaa videotaiteen valjastamisen kaupunkitilaan, ja teknologian koko ajan kehittyessä, videoita on viimein mahdollista tuoda melkein mihin julkiseen paikkaan tahansa.

Turun Taiteilijaseura ry tuotti 7.-23.11.2014 Turun kaupunginkirjaston sisäpihalle Fluxations 2014 – virtauksia kaupungissa -videotaidetapahtuman. Tapahtuma kesti hieman yli kaksi viikkoa ja näiden viikkojen aikana kirjaston sisäpihalla pyöri iltaisin kolme videotaideteosta, joista kaksi oli toteutettu yksilötyönä ja yksi parityönä. Videoista kaksi valittiin avoimen teoshaun kautta ja yksi kutsuttiin henkilökohtaisesti esitettäväksi yhdeltä taiteilijoista.

Tässä opinnäytetyössä selvitämme ihmisten mielikuvia ja kokemuksia heidän näkemistään Fluxations 2014 – virtauksia kaupungissa -tapahtuman videotaideteoksista. Tutkimme, millainen kirjaston sisäpiha on tilana ja miten se soveltuu videotaiteen esittämiseen. Kartoitimme lisäksi kehitysnäkökuomia liittyen tilaan ja videotaiteen asemaan Suomessa. Omien ehdotustemme lisäksi kehitysideoita on saatu myös tilaajalta ja taiteilijoilta haastatteluiden kautta sekä tapahtuman kävijöiltä kyselytutkimuksen avulla. Tutkimuskysymyksemme ovat: Millainen kaupunkitila Turun kaupunginkirjaston sisäpiha on ja miten se soveltuu videotaiteen esittämiseen? Mitä mielikuvia tapahtuman videotekokset herättävät? Miltä videotaiteen asema näyttää Turussa?

Opinnäytetyömme tilaaja on Turun Taiteilijaseura ry. Turun Taiteilijaseura ry on toiminut vuodesta 1924 ja yhdistyksessä on tällä hetkellä 207 jäsentä. Jäsenten etujen valvominen, taiteen välittäminen yleisölle ja kotimaisen taiteen edistäminen ovat Turun taiteilijaseura ry:n tavoitteita. Yhdistyksellä on jatkuva jäsenhaku. (Turun taiteilijaseura ry 2015.) Fluxations 2014 -tapahtumaa olivat toteuttamassa Turun Taiteilijaseura ry:n toiminnanjohtaja Riina Kotilainen, näyttelysihteeri Sanna Vainionpää sekä kuraattori Leena Kela.

Turun Taiteilijaseura ry:llä on tarve tällaiselle kehittämistyölle, koska sen avulla he saavat tietoa kävijöiden mielipiteistä tapahtumasta ja videoteoksista. Saaduilla tiedoilla voidaan tehdä päätelmiä kannattaako tapahtuma järjestää uudelleen tulevaisuudessa ja jos kannattaa, niin millaisessa muodossa. Opinnäytetyössä annamme kehitysehdotuksia Fluxations-tapahtumalle sekä listaamme toimenpiteitä, jotka parantavat videotaiteen asemaa Suomessa. Kehitysehdotukset ovat hyödyllisiä ennen kaikkea Taiteilijaseuralle, mutta myös muille samankaltaisten tapahtumien tuottajille. Tekemämme työ on arvokasta, koska Turun Taiteilijaseura ry:llä ei ole aikaa tai resursseja toteuttaa itse tämänkaltaista tutkimusta. Myös Fluxations 2014 -tapahtuman taiteilijat saavat työmme avulla tietää kävijöiden mielikuvia heidän esillä olleista videotaiteeteoksistaan.

Intohimoksemme on opiskeluiden myötä muodostunut kaupunkitaide. Fluxations 2014 – virtauksia kaupungissa -tapahtuma nousi esille opinnäytetyön aihetta valittaessa, koska se vastaa hyvin kiinnostuksemme kohdetta. Fluxations 2014 antoi hyvät puitteet kaupunkitaide-genren alle sijoittuvan videotaiteen tutkimiselle.

Kirjoitimme opinnäytetyötä yhdessä ja erikseen. Sovimme päiviä, jolloin työstimme opinnäytetyötä yhdessä. Asumme eri paikkakunnilla, joten meillä ei ollut kuitenkaan mahdollisuutta nähdä milloin tahansa. Loimme Google Driveen yhteisen Opinnäytetyö-kansion, johon aloimme kumpikin tahoillamme keräämään materiaalia. Driven avulla pystyimme molemmat kirjoittamaan opinnäytetyötä niin, että kumpikin näki reaaliajassa, mitä toinen kirjoittaa omalla tietokoneellaan.

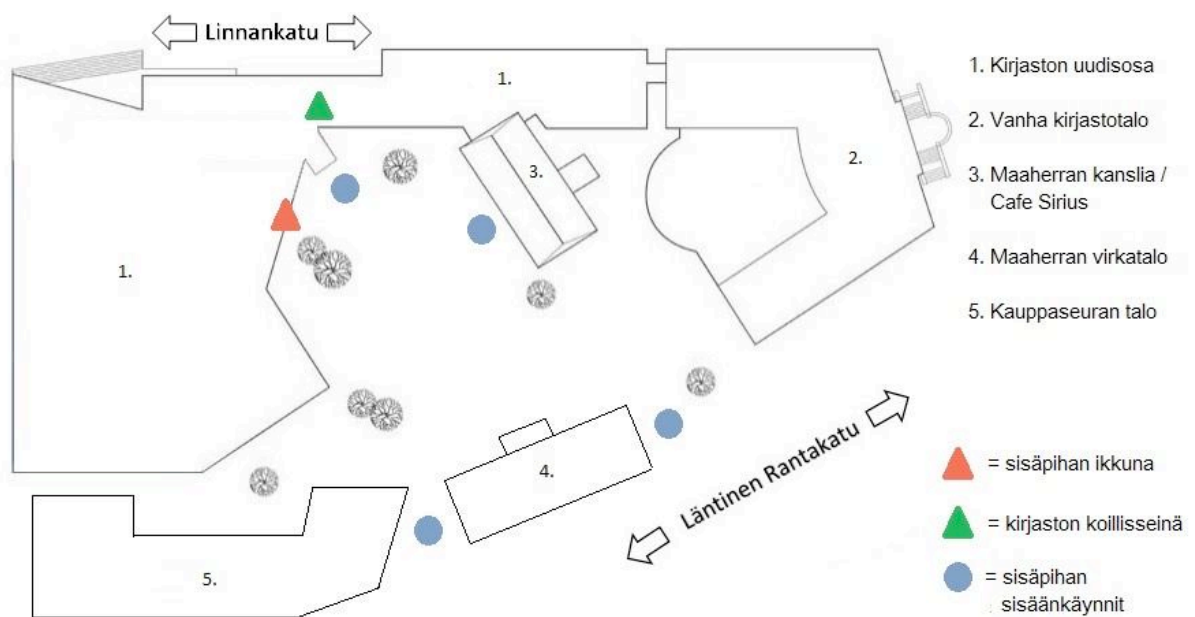
Essi Mäenpää oli yhteydessä opinnäytetyön tilaajaan ja Ilona Näätänen Fluxations 2014 -tapahtuman taiteilijoihin. Mäenpää oli enemmän vastuussa Videotaide-osiosta

ja Näätänen kirjoitti enemmän Julkinen kaupunkitila -osiota. Tapaamiskerroillamme teimme yhdessä johdanto-, Fluxations 2014 - ja Tutkimusmenetelmät-osion. Analysointiosio alkoi hahmottua yhteistyössä, kun loimme taulukointeja apuohjelmien avulla.

2 FLUXATIONS 2014

Fluxations 2014 – virtauksia kaupungissa on videotaidetapahtuma, joka järjestettiin Turun kaupunginkirjaston sisäpihalla 7.-23.11.2014. Tapahtuman avajaisia vietettiin 7.11.2014, samana päivänä kirjaston jokavuotisen Kaamosillan kanssa. Kaamosiltojen aikana kirjasto on normaalia myöhempään auki ja ympäri kirjastoa on eri taiteenaloja edustettuna.

Noin kahden viikon ajan kirjaston sisäpihalla pyöri iltaisin kolme videotaideteosta. Teokset olivat Lotta-Pia Kallion *Building a Sacred Tree*, Heini Ahon *Gravity Monster* sekä Kimmo Ylösen ja Kati Rapien yhteistyönä tehty *Puu*. *Building a Sacred Tree* ja *Puu* -teokset heijastettiin kirjaston sisäpihalle suurelle koillisseinälle, josta oli näkymä myös Linnankadun puolelle. *Gravity Monster* -teos pyöri kirjaston sisäpuolella televisioruudulla, joka oli sijoitettu ikkunan eteen niin, että sitä pystyi seuraamaan sisäpihan puolelta. Videoita esitettiin iltaisin sunnuntaista torstaihin kello 18.00–23.00 ja perjantaina sekä lauantaina kello 18.00–04.00. Taiteilijoille maksettiin teoksista esityskorvaus.

Kuva 1. Turun kaupunginkirjaston sisäpihan aluekartta, mukaelma Turun kaupunginkirjaston sisäpihan pohjakartasta (Turun kaupunginkirjasto 2007)

Fluxations 2014 -tilaisuuden tärkeimmät tavoitteet olivat tuottaa iloa ja piristystä kaupunkilaisten arkeen, edistää taiteilijoiden ja Turun Taiteilijaseuran näkyvyyttä sekä edistää taiteilijoiden työllisyyttä (Kotilainen 2015a). Pimeänä vuodenaikana kaupunkilaisten vireystasot saattavat olla alhaalla, koska vuorokaudesta vain pieni osa on valoisaa. Tapahtuman ajankohdaksi valittiin marraskuu, koska pimeys oli tapahtumalle tärkeä elementti, jota ilman teokset eivät olisi erottuneet seinältä eivätkä televisioruudulta. Fluxations-tapahtumia on järjestetty aikaisempinakin vuosina ja se on hiljalleen muotoutunut videotaidetapahtumaksi. Tapahtumien avulla halutaan tuoda taidetta kaupunkilaisten keskelle ja muuttaa ihmisten kokemusta kaupunkitilasta hetkellisesti. (mt.).

Turun Taiteilijaseura järjesti Fluxations 2014 -tapahtumaa varten avoimen teoshaun, joka oli tarkoitettu varsinais-suomalaisille taiteilijoille ja taiteilijaryhmille. Hausta tiedotettiin Varsinais-Suomen taiteilijajärjestöille ja lisäksi siitä ilmoitettiin Turun Taiteilijaseura ry:n nettisivuilla, Facebookissa ja eri medioissa. Teoshaun kautta taiteilijat saivat ehdottaa omia videoteoksiaan tapahtumaan esitettäväksi. Haun kautta tapahtumaan valittiin kaksi teosta, jotka olivat Kimmo Ylösen ja Kati Rapien *Puu* sekä Lotta-Pia Kallion *Building a Sacred Tree*. Näiden kahden teosten lisäksi taiteilija Heini Aho kutsuttiin erikseen tapahtuman kolmanneksi videoteokseksi *Gravity Monster* -teoksellaan.

Videoiden valintavaiheessa tapahtumalle muotoutui puu-teema. Kuraattori Leena Kela valitsi teokset seuraavin perustein:

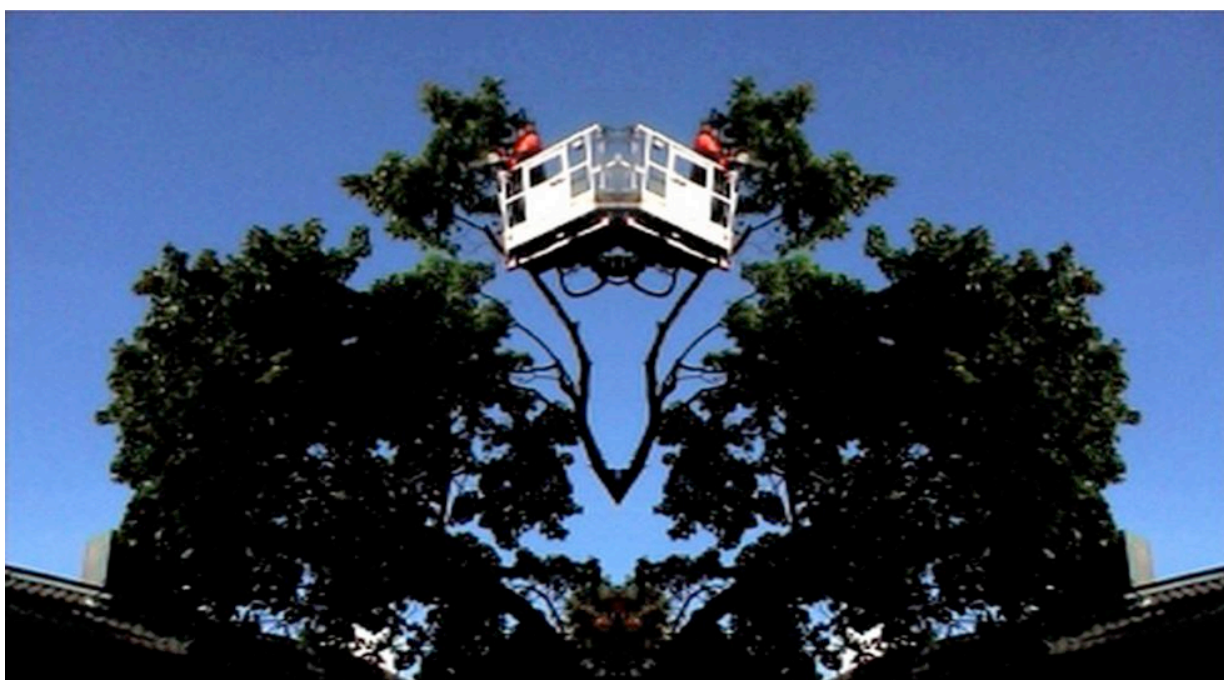
Käydessäni läpi avoimeen hakuun ehdotettuja videoteoksia versoi joukosta puu, enkä voinut sitä enää teemana sivuuttaa. Jokainen valitsemistani videoteoksista muodostaa puun tai pensaan joko konkreettisesti tai viitteellisesti. Kun valikoin teoksia, olivat lehtipuut juuri vaihtamassa väriään vihreästä keltaisen ja punaisen sävyihin. Ja kun teokset esitetään nyt marraskuussa, ovat lehtipuut jo pudottaneet lehtensä ja muuttuneet paljaksi rangoiksi ja oksistoksi. Puut lepäävät, kunnes seuraava kasvuprosessi käynnistyy kevään tullen. Videoteoksissa nähdään muutosta, liikettä, kasvua ja katoamista, puiden performanssia. Teokset kuljettavat meidät puiden luo, niiden, jotka ympäröivät meitä kaupunkitilassakin, mutta joiden näennäistä hiljaisuutta liian harvoin kuuntelemme. (Turun Taiteilijaseura ry 2014.)

2.1 Teokset

Lotta-Pia Kallio, Building a Sacred Tree

Lotta-Pia Kallion video *Building a Sacred Tree* on tehty vuonna 2010. Videon kesto tapahtumassa oli 2 minuuttia 57 sekuntia. Teoksessa työmiehet kokoavat suurta puuta oksa oksalta kokonaiseksi vaahteraksi kahden talon välissä. Kokoaminen alkaa rungon alaosasta ja videolta näkee kuinka työmiehet asettavat lisää oksia puuhun kiinni. Työmiehet kohoavat yhä ylemmäs nosturilla ja puun muoto alkaa hahmottua. Videon päättyessä vaahtera on saatu koottua valmiiksi ja se on niin valtava, että se peittää koko kuvaruudun ja talojen katot.

Video on kuvattu Lotta-Pia Kallion kotipihaalla. Kaupunki oli antanut määräyksen, että Kallion pihan vanha vaahterapuu on kaadettava, koska liian suureksi kasvettuaan siitä oli tullut turvallisuusriski. Kallio videokuvasi puun kaatamisoperaation. Hän editoi materiaalia jälkeempään muokkaamalla kuvan peilikuvaksi ja kääntämällä videon aikajärjestyksen taaksepäin, jotta näyttäisi siltä, että puuta rakennetaan. (Kallio 2014.)

Kuva 2. Building a Sacred Tree. Kuva: Turun Taiteilijaseura ry.

Kimmo Ylönen ja Kati Rapia, Puu

Kimmo Ylösen ja Kati Rapian videotaideteos on esitetty ensimmäisen kerran vuonna 2005. Teoksen kesto tapahtumassa oli tasan 4 minuuttia. Teoksessa on animoitu puun kasvaminen täysikokoiseksi vihreälehtiseksi puuksi. Ensin videolla näkyy puun runko. Runko kasvattaa nopeasti itselleen oksat, jonka jälkeen oksiin alkaa hitaasti muodostua lehtivihreää. Video päättyy, kun puu on puhjennut täyteen vihreyteensä.

Kati Rapia on kokeellisten taiteenalojen taiteilijayhdistys Muu ry:n jäsen ja hänet kutsuttiin tekemään taideteos yhdistyksen 18-vuotis juhlanäyttelyä varten. Rapia pyysi parikseen Kimmo Ylösen ja yhdessä he alkoivat kehitellä teokselleen aiheita. Lopulta idea videoteokselle tuli siitä, kun myrsky kaatoi Helsingin Lasipalatsin vierestä puun. Rapia ja Ylönen päättivät tehdä muistomerkin kaatuneelle puulle ja teos heijastettiin Lasipalatsin seinälle niin, että heidän videoteospuunsa kasvoi suoraan kaatuneen puun kannon kohdalta. (Ylönen 2014.)

Kuva 3. Puu. Kuva: Turun Taiteilijaseura ry.

Heini Aho, Gravity Monster

Heini Ahon videotaideteos *Gravity Monster* on tehty vuonna 2011. Sen kesto tapahtumassa oli 6 minuuttia 13 sekuntia. Videolla on vaalea sähköistetty pensasmainen huivi, joka "nappaa" langanpätkiä itseensä kiinni. Videon reunoista ilmestyy tasaisin väliajoin käsi, joka syöttää langanpätkiä kohti huivia. Sähköisyyden takia huivin hapsut liikkuvat kohti kättä ja langanpätkät tarttuvat hapsuihin kiinni. Kun langanpätkä on tarttunut hapsuihin, ne vetäytyvät takaisin paikoilleen, jonka jälkeen koko tapahtuma alkaa alusta käden taas lähentyessä huivia uuden langanpätkän kanssa. Huivi on alussa todella pöyhkeä ja hapsut sojottavat sähköisyyden vuoksi eri suuntiin. Videon edetessä huivin sähköisyys alkaa heiketä ja ajan kuluessa kangas menee yhä enemmän kasaan, kunnes langanpätkät eivät enää tartu siihen. Lopussa sähköisyys on hävinnyt ja huivi on supussa.

Aho (2014) sai idean teokseensa yhden konkreettisen tapahtuman kautta. Hän oli työhuoneellaan ja teki inventaariota materiaaleista. Hän avasi muovipussin, jonka sisällöstä ei ollut varma, tekemällä reiän pussiin. Kun hän oli laittamassa kättään muovipussin sisälle, yhtäkkiä lonkeromainen lanka alkoi lähestyä hänen kättään. Lanka tuli ilmeisesti sähköisyyden avulla ulos pussista monta senttimetriä ja tapahtuma oli Ahon mielestä jollain tavalla vaikuttava. Hän on koulutukseltaan kuvanveistäjä. Hän kokeili erilaisin keinoin pystyisikö kokemastaan aiheesta tekemään veistoksen, mutta oivalsi monen yrityksen jälkeen, että teoksessa olisi hyvä käyttää videota näyttämään sähköistä kohtaamista.

Kuva 4. Gravity Monster. Kuva: Turun Taiteilijaseura ry.

2.2 Turun kaupunginkirjaston sisäpiha

Turun pääkirjasto sijaitsee Turussa Linnankadulla. Vanha kirjastotalo on rakennettu vuonna 1903. Se kunnostettiin ja avattiin uudelleen vuonna 2008. Pääkirjaston uudisosa avautui keväällä 2007. Yhdessä uudisosa ja vanha kirjastotalo muodostavat pääkirjaston, jossa on paljon jokapäiväistä tapahtumaa. (Turun kaupunginkirjasto 2007.)

Turun kaupunginkirjaston sisäpiha avattiin yleisölle uudisosan kanssa vuonna 2007. Sisäpihaa ympäröi kirjastokortteli, jota kutsutaan nimellä Sirius. Kortteli muodostuu sisäpihaa ympäröivistä rakennuksista, joita ovat kirjaston uudisosa, vanha kirjastotalo, entinen maaherran kanslia (nykyään Cafe Sirius), maaherran virkatalo ja kauppa-seuran talo. Tontin pinta-ala on 8320 m². (mt.)

Sisäpihalle pääsee neljän sisäänkäynnin kautta: kirjaston lasten ja nuorten osaston viereisestä sisäpihan ovesta, Cafe Sิริuksen ovesta sekä maaherran virkatalon molemmin puolin olevista Läntiseltä Rantakadulta tulevista sisäänkäynneistä (kuva 1). Keskellä sisäpihaa on Miina Äkkijyrkän teos, Sweet Yellow Melon, joka kuvaa metallista keltaista lehmää. Teoksen vierestä oli suora näkyvyys Fluxations 2014 - tapahtuman videoihin.

Turun kaupunginkirjaston informaatikko Högnas (2015) kuvaili sisäpihaa mahdollisuuksien tilana, jossa voi järjestää monenlaisia tapahtumia. Akustiikka on sisäpihalla hyvä ja paikan suojaisan sijainnin takia liikenteen melu ei aiheuta häiriötä. Lisäksi kirjaston palvelupäällikkö Taina Ratia (2015) totesi sisäpihan olevan suojaisa paikka myös Suomen epävakaaan ilmaston kannalta. Sisäpihaa ympäröivät rakennukset luovat siitä hieman lämpimämmän tapahtumapaikan muihin ulkotiloihin verrattuna.

Kirjaston sisäpiha valittiin tapahtumapaikaksi vuonna 2014, koska yhteistyö kirjaston kanssa oli koettu toimivaksi jo aiemmin. Fluxations järjestettiin ensimmäisen kerran vuonna 2012, jolloin kirjaston sisäpiha oli yhtenä tapahtumapaikkana. Turun Taiteilijaseuran toiminnanjohtaja totesi, että kirjasto on kulttuurille myönteinen paikka jo valmiiksi. Se toimii kaikkien yhteisenä olohuoneena ja siitä syystä tila oli helppo valjastaa videotaidetapahtumalle sopivaksi. (Kotilainen 2015a.) Taina Ratia (2015) kertoi, että juuri videotaide ja digitaalinen taide soveltuvat sisäpihalle tilallisesta näkökulmasta, koska suurille seinäpinnoille pystyy hyvin projisoimaan videoita. Kirjasto on lisäksi otollinen paikka tapahtuman näkyvyyden kannalta, koska sen volyyymi tiedottaa on moninkertainen Turun Taiteilijaseuraan verrattuna (Kotilainen 2015a).

Kotilaisen (mt.) mukaan kirjaston sisäpiha on hyvä Fluxations 2014 kaltaiselle tapahtumalle, koska kirjaston kävijäskaala on laaja eli siellä liikkuu eri taustaisia ja ikäikäisiä ihmisiä. Kirjaston sisäpiha tavoittaa paljon yleisöä, koska se on tapahtumapai-

kan lisäksi kulkureitti ja pihan suuri seinä, johon kaksi teosta heijastettiin, näkyy myös vilkkaalle Linnankadulle. Myös Taina Ratia (2015) kertoi sisäpihan olevan erinomainen, toimiva ja monipuolinen tila hyvän sijaintinsa vuoksi, sillä sen läheisyydessä on kirjaston lisäksi muita kulttuurialan toimijoita, Vähätorin alue sekä Turun jokiranta. Näkemyksemme mukaan myös kirjaston viereen 2013 avattu Aurajoen ylittävä kevyen liikenteen Kirjastosilta mahdollistaa entistä vilkkaamman ihmisvirran kirjaston läheisyyteen parantaen sisäpihan näkyvyyttä ohikulkeville ihmisille.

3 VIDEOTAIDE

Tässä kappaleessa käsitellään videotaidetta, mitä se terminä tarkoittaa sekä tarkastellaan videotaidteen historiaa Suomessa 1970-luvulta 2000-luvulle saakka. Videotaidteen tämän hetkistä asemaa sekä taiteenlajin tulevaisuutta käydään läpi taiteilijoiden haastatteluiden avulla.

3.1 Mitä on videotaide?

Videotaide on osa audiovisuaalista taidetta. Se yhdistelee kuvan, äänen, tilan ja ajan ulottuvuuksia. (Eerikäinen 2007.) Se ei ole niinkään aineellista vaan sähkömagneettisesti luotu kokonaisuus. Videota ei voi laskea perinteisiin taidelajeihin sen välittämän informaation paljouden vuoksi vaan sillä on tunnusmerkkejä, jotka yhdistävät sen enemmänkin ajalliseen taiteeseen yhdessä esimerkiksi tanssin, musiikin ja teatterin kanssa. Taiteenlajina video on mittaamattoman monipuolista ja sen teoreettiset sekä käytännölliset mahdollisuudet ovat hyvin laajat. (Meyer 2014, 1.)

Video on riippuvainen kunkin ajan teknisestä kehityksestä enemmän kuin muut taidelajit (Martin 2006). Muutokset tekniikassa tarkoittavat ennen kaikkea esteettisiä muutoksia videoissa. Videotaiteessa taiteilija pystyy ilmaisemaan visuaalisesti ainoastaan niiden rajojen puitteissa, jotka sen hetkinen videoiden tekemiseen tarkoitettu teknologia antaa. (Meigh-Andrews 2014, 3.)

Lähtökohtana videoteoksessa on teknologia ja sen toiminnalle ominaista on sen välittyneisyys. Video on audiovisuaalinen esitystapa, jonka tarkoituksena on tuottaa välittömän aistikokemuksen sijaan enemmänkin ajatus- ja tunnekokemus. Videoteos voi olla hidas ja hiljainen, jolloin se vaatii katsojalta tarkkaavaisuutta ja keskittyneisyyttä. Tilallisesti hahmottuvat teokset taas edellyttävät katsojalta omaa ajatusprosessia sekä havainnointia. (Eerikäinen 2007, 96–97.)

Videotaiteella ei ole pysyvää paikkaa, mutta sillä on pääsy joka puolelle. Videotaidetta voidaan kutsua rajatilan taiteeksi. Videotaide liikkuu taiteen kentällä vakiintune-

den taiteenlajien rajoilla sekä eri ilmaisukeinojen ja tekotapojen välimaastossa. (mt., 111.)

Videotaide terminä kuuluu käsitteen mediataide alle. Mediataiteella ei ole selkeää rajausta ja sille on vaikea luoda määritelmää, koska taiteenala kehittyy jatkuvasti. Mediataide-nimitystä käytetään kuitenkin yleisesti taiteesta, joka käyttää ilmaisuvälineenään muun muassa video- ja tietokonetekniikkaa, mainonnan, viestinnän sekä kuvataiteen keinoja. Mediataiteesta puhuttaessa voidaan myös tarkoittaa videotaidetta, koska näiden kahden välille on vaikea vetää rajaa. (Jyväskylän yliopisto 2015a.)

3.2 Videotaiteen historia Suomessa

Videotaiteen idea tuli Suomeen 1970-luvun alussa ja sitä alettiin tehdä 1980-luvun alkupuolelta lähtien. Voidaan siis sanoa, että suomalaisen videotaiteen synnyssä oli kaksi vaihetta; 1970-luvun uusi taideajattelu ja 1980-luvun uuden taiteen tekeminen. Videotaidetta alettiin tehdä vasta 80-luvulla, kun uusi taiteilijasukupolvi alkoi etsiä uusia taidemuotoja yhdistelemällä vanhoja taiteenaloja. Videota alettiin käyttää performanssi-, tila- ja ympäristöteosten lisäksi myös itsenäisenä ilmaisuvälineenä sellaisten teosten tekemisessä, joissa ideoiden esiintuominen ei onnistunut perinteisillä keinoilla. Videoteoksille yhteistä oli prosessimaisuus kiinteämuotoisten teosten sijaan. (Eerikäinen 2007, 85.)

1970-luku

Videotaidetta esitettiin ensi kertaa Suomessa vuonna 1971 *Intermedia*-tapahtumassa, joka oli taiteilijaseura Elonkorjaajien järjestämä. Video koettiin aluksi muun muassa kulttuurisena häiriötekijänä sekä levottomuutta herättävänä asiana, eikä sitä osattu lähestyä uutena ilmaisuvälineenä saati taidemuotona. Videotaide käsitteenä oli hankala ymmärtää osittain johtuen siitä, että elokuvan ja television asema nykykulttuurissa oli vasta alettu sisäistää. (Eerikäinen 2007, 86.)

Vielä 1970-luvun Suomessa videotaide oli tuntematon asia gallerioiden sekä muiden näyttelytilojen toiminnassa. Videotaide ei tuolloin vielä tehnyt läpimurtoaan, koska se ei vastannut silloisia taidekäsityksiä eikä taidemaailman valtasuuntaa. Olisi voinut olettaa, että videotaide olisi kiinnostanut tuolloin enemmän, koska 1960-luvulla taiteen uudet tekotavat, materiaalit sekä eri taidemuotojen yhdistäminen olivat tulleet ulkomailta myös Suomeen. Videotaiteen vaatima näkemys välineiden, taiteenlajien ja ilmaisumuotojen rajojen ylittämisestä ei ehtinyt voimistua vaan sen sijaan maalaustaideteen muodot, esittävä kuva ja realismi nousivat taiteessa keskeiseen asemaan. (mt., 89.)

Suomalaista audiovisuaalista kenttää hallitsivat 1970-luvulla informatiivinen televisio, dokumentaarinen valokuva sekä arkirealistinen elokuva, joten on helppo käsittää miksi videotaide jäi vaille suurempaa ymmärtämistä. Videotaiteen ymmärtämättömyyden syynä saattoi olla myös sen vastakulttuurinen ja avantgardistinen luonne. 1970-luvun kulttuurinäkemys videotaide oli liian outoa ja epämääräistä sekä ääriiviatonta. Erkki Kurenniemen teos *Dimi-O* jäi tuon ajan ainoaksi videoteokseksi, mikä osoittaa osakseen sen, että videotaide ei yltänyt vielä tuolloin tarpeeksi kiinnostavaksi taiteenlajiksi. (mt., 90.)

1980-luku

Videotaiteen toinen tuleminen ajoittuu 1980-luvun alkupuolelle. Suomi joutui tuolloin yhteiskunnallis-poliittiseen ja kulttuuriseen murrokseen: henkiseen elämään ja kulttuuriin levisi ääneen ajattelun aiheuttama vapautuneisuus ja taiteessa postmodernismi teki tuloaan Suomeen. Perinteisen taulun tilalle tulivat käsitteet tilasta, ajasta sekä peräkkäisistä visioista. (Eerikäinen 2007, 90–91.)

Suomalaisen videotaiteen läpimurtona voidaan pitää vuotta 1982, koska silloin nuoret suomalaiset taiteilijat käyttivät taiteellisena ilmaisuvälineenä ensimmäistä kertaa videota. Kiinnostus videota kohtaan lisääntyi vuoden 1982 aikana, mistä johtuen suomalaisia videotöitä oli mukana Sara Hildénin taidemuseon näyttelyssä. Vuonna 1983 Ateneumissa järjestetyn *ARS 83* -näyttelyn sekä *Videotaide Skandinaviassa* -tapahtuman myötä videotaide tuli entistä suurempaan tietoisuuteen suomalaisten keskuudessa. Merkittävää oli myös, että kalifornialainen Long Beach Museum of Art

järjesti suomalaisen Asko Mäkelän kokoaman *Video Art from Finland* – näyttelyn, vuonna 1983. 1980-luvun alun videotöille oli ominaista se, että ne liittyivät suomalaisen taidekentän murrokseen, ja niissä hyödynnettiin eri tekotapojen sekoittamista. (mt., 94–95.)

Videon kohdalla taiteen uudistuminen näkyi ensin nauhatöinä ja erilaisten esitysten tallennuksina tai teoksina, jotka käyttivät videokuvaa itsenäisinä ilmaisumuotoina. Videotaiteen toisena keskeisenä lähtökohtana voidaan pitää tilateosten tekemistä, jotka kehittyivät uusista lähestymistavoista taiteen laidalla. Videotaiteen nousuun 1980-luvulla vaikutti myös performanssitaide, joka kumpusi muun muassa taiteilijan minuudesta ja oli ilmaisumuotona intuitiota, näkemyksellisyyttä sekä tunnekokemusta korostava työtapana. Taiteen muutos loi videotekijöille kulttuurisen virikeympäristön, jossa ideat ja ajatukset saattoivat avata videolle uusia näkökulmia sen mahdollisuuksiin. (mt., 95–96.)

1990-luku

1990-luvun alkaessa oli videon kenttä kasvanut sellaisiin mittasuhteisiin, että voitiin puhua jo suomalaisesta videokulttuurista, joka oli kehittynyt TV-, elokuva- sekä mainosmaailman ulkopuolelle. AV-arkki, vuonna 1990 perustettu organisaatio, kokosi yhteen materiaalia videosta kokeelliseen elokuvaan sekä tietokonegrafiikkaan. AV-arkki toimii kaikkien audiovisuaalisten ja myös katoavien taidemuotojen tallennearkistona. Vuodet 1990–1991 ovat merkittäviä videotaiteen historiassa Suomessa, koska silloin tuotettiin eniten videoteoksia, kuin koskaan aiemmin. Keskeisimpiä syitä tähän olivat AV-arkin tarkoituksellinen levitystoiminta, paremmat esitysolosuhteet, ja festivaalit. Tärkeää oli myös se, että taiteilijoiden piirissä tietoisuus videotaiteesta oli levinnyt. (Eerikäinen 2007, 103.)

1990-luku merkitsi videotaiteelle uudelleen suuntautumisen aikaa; vaikka juuri opitut vaihtoehtoiset käyttötavat sekä videoteknologia oli omaksuttu, tietokoneista kasvavat uudet mediamuodot asettivat 1980-luvulla opitun videokulttuurin uuteen tilanteeseen. Suomalainen videotaide oli 1990-luvun alussa samanlaisessa tilanteessa, jossa se oli 1970-luvulla, jolloin pohdittiin teknologian sekä taiteen suhdetta. 1990-luvulla tai-

teen teknologiassa videotaiden haasteina olivat myös tietokoneen luomat uudet ulottuvuudet. (mt., 111.)

90-luvun ensimmäisellä puoliskolla installaatiot ja CD-Romit tulivat mukaan taidekentälle ja koulutukseen. Uusia koulutusohjelmia sekä festivaaleja syntyi ja tietoverkkojen kautta tiedonkulku ja yhteistyö tehostuivat suuresti. Näin muodostui laaja kansainvälinen mediataiteen yhteistyöverkosto. MuuMediafestival ja ISEA' (International Symposium on Electronic Arts) -tapahtuma Helsingissä loivat entistä kattavamman yhteistyöverkoston vauhdittaen kansainvälistymistä sekä auttaen uusien koulutusohjelmien järjestämisessä. (Mäkelä & Tarkka 2002, 11.)

1990-luvun lopulla videotaide vakiinnutti asemansa nykytaiteen järjestelmissä. Videotaiteen tekijöitä alkoi kiinnostaa Internet-pohjainen tuotanto ja tekniikan nopean kehityksen kautta myöhemmin myös mobiilituotanto. Vuosituhannen vaihteessa suomalainen mediataide oli saavuttanut kansainvälinen kiinnostuksen ja sitä ylistettiin maailmalla. Tekijät kokivat mediataidealan tukemisen kuitenkin puutteelliseksi ja moni heistä työllistyi internet-, markkinointi- ja teknologiayrityksiin mediataiteen ja kulttuuri-tuotannon sijaan. (mt., 12.)

2000-luku

Vuonna 2000 Helsinki kulttuuripääkaupunkina toi esiin mediakulttuurin uuden urbaanin olemuksen. Mediataidetta alettiin esittää monessa eri yhteydessä ja se alkoi näkyä osana kaupunkikuvaa. Vuosituhannen vaihteen jälkeen taiteen, designin ja teknologiakehityksen ja bisneksen rajat alkoivat hämärtyä, koska näiden alojen ammattilaiset alkoivat yhdistää eri aloja. Tämän seurauksena alkoi syntyä esimerkiksi tapahtumia, joissa kokeellinen ja kaupallinen taide olivat esillä rinta rinnan. (Mäkelä & Tarkka 2002,14.)

2000-luvulla teknologia kehittyi kovaa vauhtia. Liikkuvan kuvan tekijät ottivat digitaalisen HD-tekniikan pääsääntöiseksi välineekseen. Nykyään filmiä käytetään vain siksi, että siinä on tietynlainen sävyala. Videotaide tunnustetaan paremmin, koska uusissa kaupallisissa elokuvissakin voi nähdä yhä enemmän videotaiteelle tyypillisiä elementtejä. Videotaideprojektien budjetit vastaavat melkein lyhytelokuvien budjetteja, koska

myös videotaiteilijoiden keskuudessa laatuvaatimukset ovat kasvaneet. (Mäkelä 2009, 28.)

Videotaide on nykyään olennainen osa nykytaidetta. Se ei ole enää keino erottua, vaan väline muiden taidemenetelmien joukossa. (Huhtamo 2008.) 2000-luvulta alkaen mediataiteilijoiden osaamista on hyödynnetty toistuvasti esimerkiksi musiikkivideoiden, teatterin ja tanssiesitysten kuvallisen ilmeen luojana. Tulevaisuudessa esityksiin todennäköisesti liittyy edes jonkinlainen mediaprojisointi tai teknologinen ulottuvuus, ja uusi sukupolvi muodostaa uudet taiteelliset ilmaisutavat, työskentelytavat ja taiteen jakamisen kanavat. (Mäkelä 2009, 27–28.) Esimerkiksi tänä päivänä suurten artistien konserttikiertueiden lavashow'n yhtenä elementtinä on usein jokin mediataiteen tapainen installaatio ja musiikkivideot lähentelevät taiteellisia teoksia.

3.3 Videotaiteen asema ja tulevaisuus Suomessa

Haastattelimme Fluxations 2014 - virtauksia kaupungissa tapahtuman neljää taiteilijaa (Lotta-Pia Kallio, Kimmo Ylönen, Kati Rapia ja Heini Aho) videotaiteen asemasta Suomessa. Kaikki taiteilijat olivat positiivisia videotaiteen tulevaisuuden suhteen ja kokivat, että videotaide on kasvava taiteenlaji. Jokainen taiteilija näki kuitenkin ongelmakohtia videotaiteen tämänhetkisessä asemassa. (Kallio 2014; Ylönen 2014; Rapia 2014; Aho 2014.)

Lotta-Pia Kallion (2014) mielestä videotaide ei vielä aukea niin hyvin henkilölle, joka ei ole taiteen kanssa paljon tekemisissä. Hänen mielestään Suomi tulee tässä asiassa "jälkijunassa", koska täällä videotaidetta ei pyöri eri paikoissa niin paljon, kuin ulkomailla ja siitä syystä pieni määrä ihmisiä löytää sen taidelajina. Kallion väittämää tukee toisen taiteilijan, Kimmo Ylösen kokemus. Ylönen (2014) pitää videotaidetta itselleen vielä melko vieraana lajina, sillä hänen Fluxations 2014 - virtauksia kaupungissa tapahtumassa esillä ollut videoteos on hänen ainoa elämänsä aikana tekemä videotaiteeseen liittyvä työ. Hän sanoikin, että on nähnyt videotaidetta Suomessa hyvin vähän ja on itse laiska menemään näyttelyihin, joissa sellaista voisi joskus nähdä.

Lotta-Pia Kallio (2014), Kimmo Ylönen (2014) ja Kati Rapia (2014) ottivat haastattelussa esille kaupunkitilan käyttämisen tärkeyden videotaiteen paremman tulevaisuuden kannalta. He korostivat sen olevan positiivista, että videotaide tulee ulos museoista ja gallerioista kaikkien ihmisten nähtäville. Harvoin näyttelyissä käyvä Ylönen on mielestämme hyvä esimerkki siitä, miksi taiteen tuominen kaupunkitilaan on hyvä asia. Olemme itse nähneet opiskeluaikana vieraillemissamme näyttelyissä videotaidetta, mutta näyttelyiden ulkopuolella sitä on hyvin vähän. Taiteilija Kati Rapia kiteytti asian hyvin:

(--)"moni ihminen ei uskalla mennä gallerioihin, niin videotaide voi hyvin tulla galleriasta ulos, aika helpostikin" (Rapia 2014).

On oletettavaa, että nopeampi ja tehokkaampi muutos saadaan aikaan sillä, että taide tulee kaupunkilaisten luo, kuin sillä, että keksitään keinoja, miten gallerioihin saataisiin enemmän kävijöitä. Videotaiteilija Heini Aho (2014) huomautti, että ei vaadita kuin yksi videotaiteeseen liittyvä projekti Suomessa, joka ajaa jo videotaiteen asemaa parempaan suuntaan. Taiteilijat olivat yhtä mieltä siitä, että juuri Fluxations 2014 -virtauksia kaupungissa -tapahtuman kaltaiset projektit parantavat videotaiteen asemaa Suomessa, tehden videosta taiteen lajina tunnetumpaa ja helposti lähestyttävää (Kallio ym. 2014). Kotilainen (2015a) Turun Taiteilijaseurasta kertoi, että yksi syy miksi Fluxations-tapahtumaa järjestetään, on juuri taiteen tuominen ulos gallerioista ja instituutioista.

Lotta-Pia Kallio (2014) mainitsi tietoisuuden lisäämisen kouluissa auttavan myös videotaiteen tulevaisuutta. Hän työskentelee itse kuvataideopettajana ja pyrkii valistamaan oppilaita videotaiteen mahdollisuuksista ja kasvattamaan heitä myös enemmän videotaiteen kuluttajiksi, kuin välttämättä tekijöiksi. Kokemuksemme pohjalta peruskoulussa ei opeteta riittävästi eri taiteenaloja. Kun videotaide tuodaan osaksi taideopetusta jo varhaisilla kouluasteilla, on sitä myös taidelajina helpompi ymmärtää tulevaisuudessa. Mediataiteen muotojen yleistyessä, lisää kuluttajia ja osajia tarvitaan.

Heini Aho (2014) nimesi haastattelussa asenteiden muuttamisen yhdeksi videotaiteen tulevaisuuden tärkeimmäksi parantajaksi. Hänen mukaansa ihmiset ovat tottu-

neet siihen, että televisiosta tulee ilmaiseksi ohjelmaa, eivätkä he ymmärrä miksi videotaiteen näkemisestä tulisi maksaa. Ahon mielestä videotaidetta tulisi kohdella, kuin mitä tahansa muutakin esitystä. Sen esittämisestä ihmisten tulisi olla valmiita maksamaan korvaus, sillä ilman korvausta videotaidetta on vaikeaa tehdä. Taide käy työssä -julkaisussa Pälvi Rantala (2011, 19–20) kirjoittaa myös asenneongelmista taidetta ja kulttuuria kohtaan. Rantalan mukaan taiteen rahoituksen ongelmat liittyvät usein siihen, että taidetta ja kulttuuria ei nähdä työnä, josta tulisi maksaa palkkaa. Ongelmat ovat rahoitusmuodoissa ja asenteissa. Jo peruskoulussa taideaineita pidetään usein vähemmän tärkeinä, kuin teoreettisia aineita. Muutosta voi edistää esimerkiksi sillä, että lapsia opetetaan jo varhaisessa vaiheessa arvostamaan taidetta ja kulttuuria, koska nuorena omaksuttu asia kulkee mukana myös työelämään aikuisiällä. Lotta-Pia Kallion (2014) tavoite valistaa oppilaita videotaiteesta, joka ei ole perinteinen taiteenlaji, on hyvä lähtökohta asenteiden muuttamiseen.

Yksi väylä videotaiteen aseman parantamiseksi ja taiteen tuomiseksi suurempien yleisöjen keskuuteen on internet. Videotaiteilija Eero Yli-Vakkuri (2011) kirjoittaa blogissaan, että videotaiteilijoiden kannattaisi hyödyntää verkon mahdollisuuksia videotaiteen levittämisessä. Hänen mukaansa monet taiteilijat pelkäävät teostensa taidearvon laskevan ja niiden oikean kontekstin katoavan jos teos ladataan internetiin. Todellisuudessa internetistä löytyvät videot edistäisivät videotaiteen ja yksittäisten teosten tunnettuutta ja säilyvyyttä. Säilyvyyden kannalta verkko on hyvä, koska teokset säilyvät todennäköisesti sukupolvelta toiselle helpommin jos ne on tallennettu monelle eri kovalevyllä ympäri maailmaa.

Yli-Vakkuri (mt.) kirjoittaa myös, että videotaiteen saavutettavuus parantuisi, mikäli teokset näkyisivät verkossa taidegallerioiden sijaan. Hän toteaa saman, kuin Fluxations 2014 -tapahtuman taiteilijat, että videotaide on hyvä tuoda gallerioista ulos. Kysyntä kehittyy luomalla suhdetta yleisöön ja tänä päivänä se tapahtuu helpoiten internetin kautta.

4 JULKINEN KAUPUNKITILA

Julkinen tila on monitahoinen ilmiö ja ihmisestä riippuen julkisena tilana pidetään erilaisia paikkoja. Yksi määritelmistä on, että julkiseen tilaan on kaikilla avoin pääsy. Julkisissa tiloissa on kuitenkin yleensä erilaisia sääntöjä ja normeja, jotka säätelevät niissä tapahtuvaa toimintaa. Julkisella tilalla on aina tietynlaiset rakenteelliset puitteet ja säännöt, mutta viimekädessä ihmisten läsnäolo määrittelee tilan luonteen ja merkityksen. (Ridell, Kymäläinen & Nyysönen 2009, 7-9)

4.1 Tilan kolme luokkaa

Tila voidaan jakaa kolmeen luokkaan: absoluuttiseen tilaan, relatiiviseen tilaan ja relationaaliseen tilaan. Kaupungissa absoluuttinen tila tarkoittaa rakennuksia, infrastruktuuria ja virkistysalueita. Tila edustaa fyysistä mitattavissa olevaa paikkaa ajasta ja paikasta riippumatta. Relatiivinen tila on absoluuttiseen tilaan verrattuna suhteellinen eli se nähdään objektien välisenä suhteena. Tässä ulottuvuudessa tila riippuu asiayhteydestä ja kulttuurista. Relationaalinen tila on sosiaalinen tila. Sitä pidetään yhteiskunnallisena ilmiönä ja se määrittyy ihmisten sosiaalisten suhteiden kautta. (Laakkonen & Mustikkamäki 2000, 16.)

Turun kaupunginkirjasto ja kirjaston sisäpiha ovat mielestämme näiden kaikkien kolmen ulottuvuuksien sekoituksia. Ne ovat absoluuttisia tiloja, joilla on tietyt koordinaatit ja konkreettisesti mitattavat puitteet. Relatiivisia näistä tiloista tekee kirjaston ympärivuotinen tapahtumien ja toiminnan rikkaus. Ennen kaikkea kirjasto ja sen sisäpiha ovat relationaalisia eli sosiaalisia tiloja. Monien tapahtumien myötä nämä tilat määrittyvät vasta silloin, kun ihmiset saapuvat tuomaan niihin niiden todellisen potentiaalinsa. Laakkonen ja Mustikkamäki kirjoittavatkin *Kaupunkitila, -pelko ja -suunnittelu* -teoksessa (2000, 16), että tilasta voi eri olosuhteissa tulla vaihteleva sekoitus absoluuttista, relatiivista ja relationaalista tilaa.

Turun kaupungin rakennusjärjestyksessä (2007) julkinen kaupunkitila on määritelty seuraavasti:

Julkisella kaupunkitilalla tarkoitetaan tilaa, joka on asemakaavassa määritelty katu-, katuaukio-, tori-, puisto-, virkistys- tai liikennealueeksi tai joka on asemakaava-alueen ulkopuolella mainitussa käytössä (mt).

Päivi Kymäläisen (2009, 94) mukaan tämän kaltaisissa määritelmässä tila käsitetään pelkästään fyysisenä ja se eroaa paljon relationaalisesta tilakäsityksestä. Ihmisten toiminta ja heidän sosiaalinen kanssakäyminsä määrittelevät viime kädessä tilan luonteen, joten relationaalinen tilakäsitys on tärkeää ottaa huomioon määriteltäessä julkista tilaa.

Turun kaupungin rakennusjärjestyksessä (2007) määritellään myös tilan esteettömyys:

Esteettömyydellä tarkoitetaan ominaisuutta, joka mahdollistaa ihmisten erilaiset toimintatavat. Jokaisen yksilön tulee voida iästä, sukupuolesta, terveydentilasta tai sosiaalisesta, psyykkisestä ja fyysisestä toimintakyvystä riippumatta osallistua yhteiskunnan toimintaan. Ympäristöä ja rakennettua tilaa pidetään esteettömänä silloin kun tämä tavoite toteutuu käytännössä. (mt.)

Turun kaupunginkirjasto ja sen sisäpiha ovat edellä mainituilla määritelmillä teoriassa esteettömiä julkisia tiloja. Kirjastoon on kaikilla kaupunkilaisilla vapaa pääsy. Sen esteettömyys näkyy myös sen kävijöissä, sillä kirjastolla aikaa viettävät hyvin erilaiset kaupunkilaiset lapsista vanhuksiin. Elina Rätty (2008, 5) toteaa, että kirjasto on kaikille avoin tila, mutta todellisuudessa siellä käy vain tietty ihmisjoukko. Tämän vuoksi Turun pääkirjasto on eräällä tavalla julkinen ja toisaalta puolijulkinen. Kymäläinen (2009, 96) kirjoittaa, että kuitenkin kaikille tasapuolisesti avoin tila lienee mahdotonta toteuttaa, kun tilaa määritellään myös siellä olevien ihmisten kautta, sillä tila muuttuu sen mukaan, miten ihmiset sitä käyttävät. Joidenkin ihmisten läsnäolo vaikuttaa johonkin toiseen ryhmään tai tilan fyysinen rakenne voi suosia joitain käyttäjäryhmiä. Ihmiset, jotka eivät ole lainkaan kiinnostuneita kulttuurista, eivät välttämättä koe Turun kaupunginkirjastoa itselleen läheiseksi paikaksi. Toisaalta myös ihmisten terveydentilaa tarkasteltaessa esimerkiksi neuropsykiatriset häiriöt saattavat vaikeuttaa kirjastossa asiointia.

4.2 Taide kaupunkitilassa

Kaupunkitaiteen teokset voivat olla pysyviä, väliaikaisia, hetkellisiä tai katoavia. Kaupungissa esillä oleva taide ei ole pelkästään viihtyvyyden vuoksi tehtyä taidetta. Se monipuolistaa kaupunkikuvaa ja sitä kautta muuttaa ihmisten kaupunkikokemusta. Julkisen taiteen ydin on katsojan kokemus taiteesta, joka muodostuu ihmisen ja ympäristön vuorovaikutuksesta. Aiempi tieto, kokemukset, muistot ja fyysiset tuntemukset vaikuttavat ihmisen kokemuksiin julkisesta taiteesta. (Kangasmaa 2012.)

Päivi Kymäläisen (2009) lähtökohtana on, että kaupungissa on paljon tilapäisiä elementtejä sen perusrakenteen ja pysyvien rakennusten rinnalla. Julkisen tilan näkökulmasta nämä tilapäisyydet ovat tärkeitä tarkasteltavia. Kaupunkitaide voidaan nähdä tilapäisenä elementtinä ja tunnusomaista sille on yllätyksellisyys, kun tilaa käytetään eri tavalla kuin on totuttu tai suunniteltu. Fluxations 2014 videoteokset olivat kaupungissa näkyviä tilapäisiä elementtejä. Ne eivät ole kirjaston sisäpihalla jatkuvasti näkyviä katukuvaan sulautuneita osia, joihin ihmiset ovat tottuneet, vaan ne olivat kaupunkilaisille odottamattomia ja perinteisestä katukuvasta poikkeavia.

Turun kaupunginkirjaston palvelupäällikkö Taina Ratia (2015) toivoi, että Fluxations 2014 -tapahtuman kaltaiset videoprojisoinnit näyttävät kaupunkilaisille ja erilaisille toimijoille kirjaston sisäpihan mahdollisuudet tilana, jossa voi järjestää mitä erilaisempaa toimintaa. Turun kaupunginkirjaston informaatikko Gunnar Högnäs (2015) kertoi kirjaston tapahtumabudjetin olevan rajallinen ja siitä syystä muiden toimijoiden aktiivisuus määrittää kuinka paljon erilaisia tapahtumia kirjastolla on. Högnäs sanoi, että Fluxations 2014 kaltaisia tapahtumia voisi olla enemmänkin jos tekijöitä ja ideoita ilmestyisi enemmän.

Kaupunkitaiteen avulla tila voidaan nähdä rationaalisena paikkana, jolla on paljon erilaisia mahdollisuuksia, koska se tuo tilaan muutoksia ja arvaamattomuutta. Tilapäiset toiminnot julkisessa tilassa antavat kuvan, että paikkaa voivat erilaiset ihmiset käyttää monipuolisesti. (Kymäläinen 2009, 98–111.) Myös kuvanveistäjä Minna Kangasmaan (2012) mukaan kaupunkitilaan sijoittuva taide voi saada asukkaat osallistumaan asuintilansa suunnitteluun, kehittämiseen ja rakentamiseen.

Teoksen kontekstit, kuten ajankohta, paikka ja tilaaja ovat tärkeässä asemassa julkisen taiteen merkityksiä määriteltäessä. Kontekstit antavat julkiselle taiteelle monenlaisia merkityksiä ja näiden merkitysten kautta voidaan selventää taiteen tarpeellisuutta. (Räty 2008, 3.) Fluxations 2014 -tapahtuman teosten tavoite oli tuoda piristystä ja iloa kaupunkilaisten arkeen talven pimeinä iltoina. Kirjaston sijainti ja tapahtuman ajankohta konteksteina olivat merkittäviä tämän tavoitteen toteutumisessa. Mikäli ennalta määrätty tavoite toteutuisi, todistaisi se tämän kaltaisten tapahtumien ja julkisen taiteen tarpeellisuuden kaupunkitilassa.

4.3 Taiteen aiheuttamat konfliktit

Julkinen taide voi aiheuttaa myös konflikteja ihmisten keskuudessa. Kaupunkilaiset voivat nähdä julkisen taiteen ärsyttävänä tai ahdistavana asiana, koska he kokevat etteivät he itse saa vaikuttaa siihen, mitä taidetta julkisissa tiloissa esitetään. Teosten tuominen kaupunkitilaan aiheuttaa joskus vihamielisyyttä ja ihmiset saattavat perustella negatiivista asennettaan sillä, että heidän mielestään yhteiskunnan varoja käytetään väärin (Karttunen 2000.)

Mielestämme taiteen esittäminen julkisissa tiloissa tulisi tehdä niin, että se ei aiheuta suurta ylimääräistä häiriötä, ja jokainen ohikulkija tekee itse päätöksen, jääkö katsomaan teosta vai ei. Taiteen tehtävä on mielestämme kuitenkin herättää keskustelua ja koskaan kaupunkitilassa ei voi miellyttää jokaisen silmää, edes arkkitehtuurissa, eikä taiteessa siihen tulisi pyrkiäkään.

Koska julkinen kaupunkitila on kaikille näkyvää tilaa, voi kaupunkitaiteelta olla vaikeaa välttyä. Vihamielisyyttä on aiheutunut katutaiteen yhdestä muodosta, graffiteista esimerkiksi Helsingissä. Jo vuodesta 1998 alkaen toiminut hanke *Stop töhryille* puhdisti Helsingin katuja kaikenlaisista laittomista graffiteista. Hankkeen toisena periaatteena oli olla antamatta laillisille graffiteille minkäänlaista tilaa kaupungissa. Hanke aiheutti sen, että nuorilta vietiin yksi itseilmaisun väline kokonaan pois. (Arhinmäki 2006.)

Vuonna 2008 *Stop töhryille* -hanke päättyi ja projektia useita vuosia vetänyt Kauko Haantie myönsi Helsingin Sanomien artikkelissa (2011) linjan olleen liian kova graffiti-
teja vastaan. Kymmenen vuotta kestänyt hanke maksoi Helsingin kaupungille yli 20 miljoonaa euroa. Kyseinen esimerkki osoittaa kaupunkitaiteen aiheuttavan erinäisiä mielipiteitä ja herättävän myös toivottua keskustelua kaupunkitaiteen tulevaisuudesta sekä muuttuvista asenteista.

Jälkeenpäin graffititaidetta on alettu tukemaan enemmän ja Helsingissä avattiin ke-
sällä vuonna 2014 lisää julkisia graffitiseiniä, joille kuka tahansa sai mennä maalaa-
maan. Helsingin nuorisotoimenjohtaja Tommi Laitio perusteli asiaa sillä, että graffiti-
taide on yksi nuorisokulttuurin muoto, jota tulee tukea. Myös rakennusvirastosta
kommentoitiin, että julkiset seinät ovat hyvä tapa tukea graffitikulttuuria. (Helsingin
Sanomat 2014.)

4.4 Videotaidetta kaupunkitilassa Turussa

Vaikka videotaide ei ole yltänyt taiteenlajina vielä kaikkien keskuuteen, on se muo-
dostumassa omanlaisekseen trendiksi. Tällä hetkellä yhdeksi trendiksi voi nimetä
video mappingin, joka tarkoittaa animaatioiden projisointia, yleensä rakennusten sei-
niin. Projisoitavat animaatiot heijastetaan rakennuksiin kaikkien nähtäväksi. Monet
isot yritykset ja jopa muotitalot ovat hyödyntäneet tätä tekniikkaa. Video mappingin
avulla voi luoda uudenlaista taidetta teknologiaa hyödyntäen tai sitä voi käyttää myös
markkinointitarkoituksessa.

Video mappingissä on ensisijaisesti kyse projisoinnista, koska prosessissa luodaan
valoa apuna käyttäen optinen illuusio. Projisoinnille merkityksellistä on tila mihin pro-
jisoidaan. Tila antaa ympäristön - niin sanotun pinnan - koko esitykselle ja toimii te-
oksen keskeisimpänä elementtinä. (Pulkkinen 2012, 9.) Ilman erillistä pintaa projisoi-
tava teos ei olisi yhtä vaikuttava eikä koko video mappingin idea ei toteutuisi vaaditun-
la tavalla.

Videomapping oli edustettuna kaupunkitilassa Turun ollessa kulttuuripääkaupunkina
vuonna 2011. Läntisen Rantakadun rakennuksen seinään oli projisoitu 15 kansainvä-

lisen ja kotimaisen taiteilijan animaatioteos Unveil. (Saukkolin 2012, 13) Yleensä kaupungissa oleva taideteos on tarkoituksella tietyssä paikassa, ajassa ja kulttuuris- sa. Tila voi olla vahvasti osa teosta, jolloin taiteen ja ympäristön välille voi olla vaike- aa vetää rajaa. (Kangasmaa 2012.) Toinen tämän opinnäytetyön kirjoittajista, Ilona Näätänen oli itse paikalla katsomassa Unveil -videomappingteosta. Se oli hyvin vai- kuttava ja juuri sellainen teos, jonka konteksti ja tila olivat tärkeässä asemassa teh- den vaikeaksi erottaa teosta sen ympäristöstä. Unveil-animaatio antoi muun muassa vaikutelman, että talon julkisivun rakenteet liikkuivat ja ikkunoihin syttyi valoja.

Vuonna 2011 Turun Anikistit ry toi osana kulttuuripääkaupunkivuoden ohjelmaa Tu- run kaupunginkirjaston sisäpihalle Pimeät otukset -animaatioprojisoinnin, joka leikitte- li katsojan havainnoilla yhdistelemällä olemassa olevia kirjaston sisäpihan rakennuk- sen pintoja ja niihin projisoituja animointeja. Vuonna 2012 Pimeät otukset palasivat kirjaston sisäpihalle. (Turku 2011 -säätö 2011.)

Pimeät otukset -animaatioprojisointi erosi Fluxations 2014 -teoksista siten, että se oli suunniteltu varta vasten kirjaston sisäpihan seinälle. Turun Anikistit ry:n suunnitel- masta (2009) käy ilmi, että animaation työstämisen avuksi kirjaston seinä valokuvat- tiin ja sen muodot ja elementit tallennettiin tietokoneelle, jotta ne voitiin ottaa huomi- oon teoksia tehdessä. Fluxations 2014 -teoksia ei ollut tehty pelkästään tapahtumaa varten, joten kirjaston sisäpihan seinä ei varsinaisesti ollut osa teoksia vaan enem- mänkin kangas, johon taideteokset heijastettiin. Kuitenkin pimeä vuodenaika ja sisä- piha olivat tärkeitä konteksteja Fluxations-teoksissa miettien puu- ja luontoteemaa.

Turun kulttuuripääkaupunkivuosi 2011 näyttää edesauttaneen videoprojisoitien tuomista kaupunkilaisten nähtäville. Video mappingteos Unveil, Pimeät otukset - animaatioprojisointi sekä Turun Taiteilijaseuran koordinoima kansainvälinen ympäris- tötaidehanke Flux Aura 2011 olivat kaikki osa kulttuuripääkaupunkivuoden ohjelmaa ja nyt ne ovat jääneet elämään kaupunkikuvaan tulella uudestaan muinakin vuo- sina. Vaikka vuoden 2011 Flux Aurassa ei ollut esillä videoteoksia, sitä seurasi kui- tenkin videotaidetapahtumaksi muotoutunut Fluxations.

5 TUTKIMUSMENETELMÄT

Opinnäytetyömme tutkimusstrategiana on triangulaatio eli monimenetelmäisyys. Triangulaatiossa käytetään tutkimusmenetelminä sekä kvalitatiivista, että kvantitatiivista tutkimusta. Menetelmissämme kvalitatiivista tutkimusta edustavat haastattelut ja kvantitatiivista tutkimusta edustaa kysely. Monimenetelmäisyydestä on hyötyä, jos tutkimuskohteesta halutaan saada monipuolisia tuloksia. (Jyväskylän yliopisto 2015b.) Tämän vuoksi valitsimme tutkimukseen kaksi menetelmää. Kysely toteutettiin Fluxations 2014- tapahtuman kävijöille ja sen lisäksi haastattelimme tapahtuman järjestäjää, taiteilijoita sekä kirjaston henkilökuntaa. Haastatteluiden ja kyselyn avulla saimme kaksi eri näkökulmaa, kävijöiden sekä järjestäjätahon.

5.1 Kysely

Kyselytutkimuksen avulla kartoitimme kävijöiden mielikuvia Fluxations 2014 - tapahtuman videotaideteoksista sekä mielipiteitä ja kehitysehdotuksia liittyen tapahtuman tilaan. Lisäksi kävijät saivat ehdottaa omasta mielestään sopivia paikkoja videotaideteoksen esittämiseksi. Teimme kyselytutkimuksesta paperiversion ja Webropol-version internettiin. Toteutimme kyselystä kaksi versiota, koska halusimme mahdollistaa tapahtuman kävijöille useamman vastauskanavan ja sitä kautta saada mahdollisimman paljon vastausmateriaalia. Kyselyyn vastanneet saivat ilmoittaa sähköpostiosoitteensa, minkä kautta he pystyivät osallistumaan kilpailuun, jonka palkintona oli videotaideteesta kertova kirja.

Paperiversiota jaoimme Fluxations 2014 -avajaisissa sekä olimme itse seitsemänä iltana tapahtuman aikana kirjaston sisäpihalla keräämässä vastauksia kyselyyn. Lisäksi paperiversion oli mahdollista vastata kirjaston kahvilassa, Cafe Siriuksessa, jonne veimme kyselylappuja, kyniä ja vastauslaatikon. Kyselyn Webropol-version linkki oli tapahtuman ja Turun Taiteilijaseura ry:n Facebook-sivuilla sekä Taiteilijaseuran verkkosivuilla. Linkki mahdollisti kyselyyn vastaamisen verkossa myös tapahtuman ulkopuolella mihin kellonaikaan tahansa. Teimme myös QR-koodin, jonka skannaamalla pääsi suoraan kyselyyn esimerkiksi älypuhelimien avulla. QR-koodeja oli

tulostettu julisteiden yhteyteen kirjaston sisäpihan oveen sekä kirjaston sisäpuolelle ilmoitustaululle.

Tavoitteenamme oli saada kyselyyn vähintään 100 vastausta. Koimme, että vähintään 100 vastausta on riittävä määrä voidaksemme tehdä johtopäätöksiä tapahtuman kävijöiden mielikuvista ja kehitysehdotuksista. Saavutimme tavoitteemme ja vastauksia kertyi 106 kappaletta. Parhaiten saimme kerättyä vastauksia olemalla itse paikalla kirjaston sisäpihalla jakamassa kyselylappuja ohikulkijoille. Koska suurin osa vastauksista on kerätty fyysisessä vuorovaikutuksessa kävijöiden kanssa, kysymysten väärinymmärtämisen mahdollisuus on melko pieni. Suurimmassa osassa kyselymateriaalista olemme voineet varmistaa, että vastaaja on ymmärtänyt jokaisen kysymyksen haluamallamme tavalla.

QR-koodi oli opinnäytetyömme tilaajan ja meidän mielestämme hyvä idea, koska se mahdollisti vastausten saamisen ilman, että meidän piti itse olla paikalla tapahtuman jokaisena päivänä. Tämä menetelmä ei kuitenkaan toiminut suunnittelemallamme tavalla, koska koodien käyttö oli erittäin vähäistä. Koska tapahtuma oli ulkona ja videoteokset hankalissa paikoissa, emme pystyneet sijoittamaan tulostettuja koodeja vastaamisen kannalta hyvään paikkaan. Lisäksi tulostetut QR-koodit olivat liian pieniä ja ne jäivät kävijöiltä huomaamatta. Jotta QR-koodin kaltainen menetelmä toimisi, pitäisi koodin olla sijoitettuna taideteoksen yhteyteen. Tämä oli Fluxations 2014 -tapahtumassa meidän resurssiemme kannalta mahdotonta, koska kaksi videoteosta oli heijastettu korkealle kirjaston sisäpihan seinälle.

Kyselyn kohderyhmänä olivat kirjaston kävijät ja sitä kautta Fluxations 2014 -tapahtuman kävijät. Suurin osa kyselyyn vastanneista henkilöistä olivat kirjaston kävijöitä, jotka saivat paikalle, kun olimme keräämässä kyselytutkimukseen vastauksia. 20 vastausta kertyi Fluxations-tapahtuman avajaisissa, johon Turun Taiteilijaseura oli kutsunut vieraita. Oletettavasti avajaisten vieraista suurin osa oli taiteen ja Turun Taiteilijaseuran kanssa tekemisissä olevia henkilöitä. Heidän vastauksensa yhdessä tavallisten kirjaston kävijöiden kanssa muodostivat hyvän otoksen tutkimukseemme, koska näin saimme sekoitettua eri taustaisten - aktiivisten taideharrastajien sekä muiden henkilöiden - mielikuvia tapahtumasta.

Kerätessämme vastauksia fyysisesti kirjaston pihalla, pyrimme saamaan pysäyttämään mahdollisimman erilaisia ihmisiä, jotta otanta ei rajoittuisi vain tietynlaiseen henkilöprofiiliin. Kyselyymme vastasin niin nuoria, kuin vanhempiakin ihmisiä, yksinäisiä, pariskuntia, naisia ja miehiä.

5.2 Haastattelut

Haastattelimme Turun Taiteilijaseuran toiminnanjohtajaa Riina Kotilaista, Fluxations 2014 -tapahtuman neljää taiteilijaa sekä Turun kaupunginkirjastolta palvelupäällikkö Taina Ratiaa ja informaatikko Gunnar Högnäsiä. Kaikki haastattelut, kahden taiteilijan haastattelua lukuun ottamatta, teimme kasvotusten. Kimmo Ylösen ja Kati Rapien haastattelut toteutettiin Skypen ja puhelimen välityksellä.

Haastattelemamme taiteilijat edustavat tutkimuksessamme videotaideteen asiantuntijoita ja ovat siksi merkityksellisiä lähteitä videotaideteen taustatietojen selvittämisessä. Kirjaston henkilökuntaa haastattelimme saadaksemme tietoa kirjaston sisäpihan toimimisesta tapahtumatilana ja siitä tuottaako tapahtuma lisäarvoa kirjastolle. Turun Taiteilijaseuran toiminnanjohtajan haastattelu antoi videotaidetapahtuman tuottajan näkökulman sekä taustatietoa siitä, miksi Fluxations-tapahtumaa järjestetään.

Haastattelut olivat puolistrukturoituja haastatteluja. Puolistrukturoidussa haastattelussa kaikille haastateltaville esitetään lähes samat kysymykset samassa järjestyksessä. Tämä haastattelumuoto sopii tilanteisiin, joissa haastateltaville ei ole tarpeellista antaa kovin suuria vapauksia vaan esitetään tietyt kysymykset, jotta saadaan tietoa tietyistä aiheista. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006.) Kysyimme taiteilijoilta samat kysymykset, jotta saisimme selville löytyykö vastauksista yhtäläisyyksiä. Samasta syystä kysyimme kirjaston henkilökunnalta keskenään samoja kysymyksiä. Tilaajaa haastattelimme liittyen tapahtumaan, tilaan ja videotaideteeseen. Tilaajan haastattelukysymyksissä oli yhtäläisyyksiä sekä taiteilijoille, että kirjaston henkilökunnalle tekemiemme kysymysten kanssa.

6 ANALYSOINTI

Analysoimme kyselytutkimuksesta saamaamme tietoa Webropolin ja SPSS-ohjelman avulla. Webropoliin saadut vastaukset tulivat nettilinkin kautta, mutta syötimme Webropoliin myös kyselytutkimuksen paperiversioiden tiedot, jotta saimme tarkasteltua kaikkia vastauksia samanaikaisesti. Latasimme Webropolista tiedot SPSS-ohjelmaan, jonka avulla saimme tehtyä kyselytutkimuksen vastauksista ristiintaulukointeja. Ristiintaulukoinnilla pystyimme vertaamaan esimerkiksi miesten ja naisten kulttuuriaktiivisuutta.

6.1 Kävijöiden suhde videotaitteeseen

Kyselymme yksi teemoista oli kävijöiden suhde videotaitteeseen. Selvitimme tätä suhdetta kahdella kysymyksellä: "Oliko tämä ensimmäinen kontaktisi videotaitteeseen?" ja "Haluaisitko nähdä lisää videotaidetta Turussa?". Suurin osa vastaajista oli nähnyt videotaidetta ennen Fluxations 2014 - virtauksia kaupungissa -tapahtumaa. Fluxations 2014 oli ensimmäinen kontakti videotaitteeseen vain 18 henkilölle (17 %), mutta 88 vastaajaa (83 %) oli nähnyt videotaidetta aiemmin.

Oma hypoteesimme oli, että videotaide on vieras taiteenlaji kyselyyn vastanneille, mutta yllätykseksemme suurin osa vastanneista oli nähnyt videotaidetta aikaisemmin. Toisaalta tapahtuman kävijöille videotaide voi olla jo ennestään tuttua, koska sitä on ollut aikaisemminkin esillä Turun kaupunginkirjastolla. Esimerkiksi vuosina 2011 ja 2012 Turun Anikistit ry toi kirjaston sisäpihalle Pimeät otukset - animaatioprojisoinnin. Jos tapahtuma ja kysely olisivat toteutettu toisenlaisessa, eikulttuurisessa ympäristössä, saattaisi vastaajien keskuudessa olla enemmän sellaisia, joille videotaide ei ole taiteenlajina tuttu.

103 henkilöä (97,2 %) halusi nähdä lisää videotaidetta Turussa ja vain yksi henkilö (0,9 %) ei halunnut nähdä lisää videotaidetta Turussa. Kaksi henkilöä (1,9 %) jätti vastaamatta tähän kysymykseen. Henkilö, joka ei halunnut nähdä lisää videotaidetta Turussa, perusteli kantansa sillä että häntä ei kummemmin tämän tyylinen taide kiin-

nosta (Webropol-lomake 17). Yksi kielteinen vastaus jo todistaa sen, etteivät kaikki ihmiset ole kiinnostuneita tämän kaltaisesta taiteesta ja kulttuurista. Purhonen (2014, 259) kirjoittaa haastatelleensa ihmisiä konserttien kaltaisiin kulttuuritapahtumiin liittyen. Hänen mukaansa torjuvat vastaukset kertovat ennemminkin siitä, etteivät vastaajat tunnu arvostavan erityisesti sen kaltaista kulttuuria. Myös henkilö, joka ei halunnut nähdä lisää videotaidetta Turussa vaikutti siltä, että hänellä ei ole arvostusta Fluxations 2014 -tapahtumassa esillä olleelle taiteelle eikä sen kautta jaksa edes kiinnostua sen kaltaisesta taiteesta.

Tuloksesta voimme päätellä videotaitteen olevan pääosin tervetullutta turkulaisten keskuudessa. Vaikka videotaidetapahtuma Fluxations 2014 otettiin hyvin vastaan, ei tutkimuksemme anna koko kuvaa kaikkien turkulaisten asenteista videotaidetta kohtaan. Kirjasto tunnetaan Turussa kulttuurikeskuksena ja suurin osa vastaajista oli kokemuksemme mukaan kirjaston kävijöitä, jotka sautuivat paikalle ohi mennessään kirjastoon. Tämä saattoi vaikuttaa vastaajien videotaidemyönteisyyteen, koska he odottavatkin kirjastossa näytettävän tämän kaltaista taidetta ja kulttuuria. Koska tapahtumapaikkana toimi Turun kaupunginkirjasto, voisi olettaa, että suurin osa kävijöistä olivat muutenkin kulttuurimyönteisiä. Turun Taiteilijaseuran toiminnanjohtaja Riina Kotilainen (2015a) kertoikin, että Fluxations-videotaidetapahtuma järjestettiin kirjaston pihalla muun muassa juuri siksi, että kirjasto on jo valmiiksi kulttuurille sopiva paikka, jolla on status kaikille yhteisenä julkisena tilana.

Tapahtuman tavoite tuottaa piristystä ja tuoda iloa kaupunkilaisten arkeen näyttää toteutuneen kyselytutkimuksen vastausten perusteella. Aikaisemmin totesimme, että mikäli tapahtuman ennalta määrätty tavoite toteutuu, se todistaa Fluxations 2014 kaltaisten tapahtumien ja julkisen taiteen tarpeellisuuden kaupunkikuvassa. Kävijät vastasivat kyselyn avoimiin kohtiin muun muassa seuraavasti:

Videotaideteokset ovat mukava piristys kaupunkikuvaan. (Lomake nro 31)

Piristävää, lisää julkisille seinille muutakin kuin mainoksia. (Lomake nro 74)

Kävellään paljon ja tutkitaan tarjontaa. On ilo, kun löytyy. (Lomake nro 81)

Siitä saa väriä elämään. (Lomake nro 79)

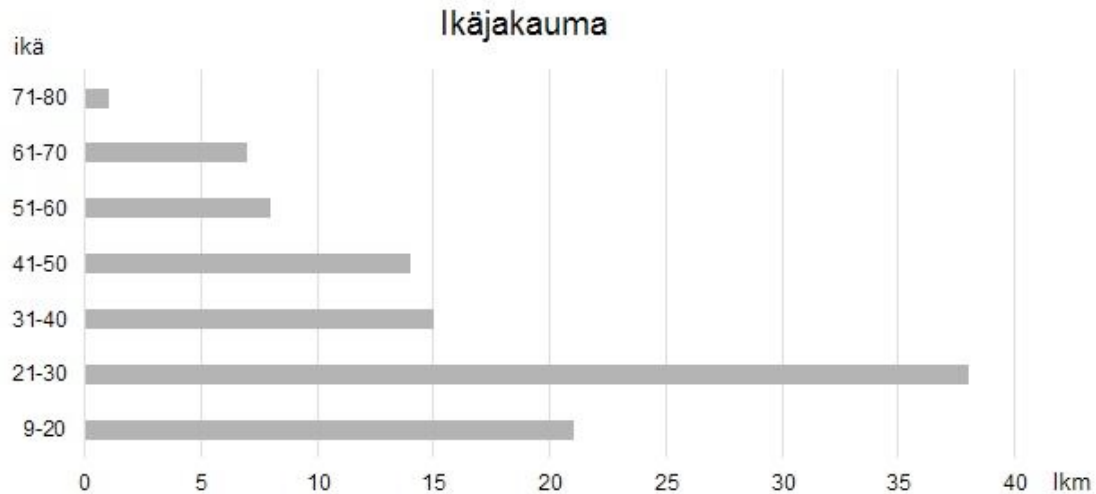
Pimeä vuodenaika tarvitsee iloa! (Lomake nro 94)

Kerätessämme kyselyyn vastauksia kirjastolla, keskustelimme myös ihmisten kanssa videotaiteesta ja tapahtumasta. Kyselyn ulkopuolella ihmiset antoivat suullisesti mielipiteitään videoista ja tapahtumasta. Ajoittain puu-teemaa tuli esille keskusteluissa. Tasaisesti kävijät kehuivat puu-teemaa ja sanoivat luontoaiheen sopivan ulos ja kirjaston pihalle, jossa on muutama oikeakin puu. Suullisen palautteen lisäksi 37 henkilöä perusteli avoimessa vastauskohdassa, miksi teokset sopivat heidän mielestään kirjaston sisäpihalle. Heistä kuusi henkilöä kirjoitti kirjallisena puu- ja luontoaiheellisen teosten sopivan sisäpihan ympäristöön.

6.2 Kävijöiden ikäjakauma

Kyselyyn vastanneiden keski-ikä on 32 vuotta. Vastanneiden joukossa on 15 hengen partiolaisryhmä, jonka jäsenet ovat 9–12-vuotiaita. Tämä ryhmä laskee kyselyyn vastanneiden keski-ikää hieman, mutta ei kuitenkaan muuta sitä radikaalisti. Ilman partiolaisryhmää vastanneiden keski-ikä on 36 vuotta.

Suurin ryhmä on 21–30-vuotiaat ja pienin ryhmä 71–80-vuotiaat. Vastaajamäärät laskevat taulukossa melko tasaisesti mitä korkeammalle ikäluokassa mennään. Videotaide on oletettavasti tunnetumpaa nuorten ja nuorten aikuisten keskuudessa verrattuna vanhempaan ikäluokkaan, koska videotaide rantautui Suomeen näkyvämmiin vasta 1980-luvulla. 21–30-vuotiaiden suurempaa määrää saattaa selittää myös se, että opiskelijat käyttävät paljon kirjaston palveluita.

Taulukko 1. Vastanneiden ikäjakautuma

6.3 Korkeakoulutetut naiset edustettuna

Kyselymme tulokset osoittavat, että enemmistö vastaajista (73,6 %) harrastaa kulttuuria kerran viikossa. Naisista kerran viikossa kulttuuria harrastaa 74,3 %. Miehistä vastaava määrä on 70 %. Naisten ja miesten välillä ei siis kyselymme mukaan ole suurta eroa kulttuuriaktiivisuudessa. Jos otanta olisi ollut suurempi, olisi eroja saattanut näkyä selkeämmin.

Ristiintaulukointi: Kuinka usein harrastat kulttuuria? * Sukupuoli				
Kuinka usein harrastat kulttuuria?	Sukupuoli			Yhteensä
	Nainen	Mies	Vastaamatta jättäneet	
kerran viikossa	55 51,90 %	21 19,80 %	2 1,90 %	78 73,60 %
kerran kuukaudessa	16 15,10 %	6 5,70 %	0 0,00 %	22 20,80 %
kerran vuodessa	3 2,80 %	2 1,90 %	0 0,00 %	5 4,70 %
harvemmin kuin kerran vuodessa	0 0,00 %	1 0,90 %	0 0,00 %	1 0,90 %
Yhteensä	74 69,80 %	30 28,30 %	2 1,90 %	106 100,00 %

Taulukko 2. Ristiintaulukointi

Ristiintaulukointi: Kuinka usein harrastat kulttuuria? * Sukupuoli		
Kuinka usein harrastat kulttuuria?	Sukupuoli	
	Nainen	Mies
kerran viikossa	55 74,32 %	21 70,00 %
Vastanneet yhteensä	74 100 %	30 100 %

Taulukko 3. Naisten ja miesten osuudet kulttuuriaktiivisuudessa

Kyselytutkimuksemme tulosta tukee kuitenkin Semi Purhosen (2014, 249–287) toteuttama tutkimus, jonka mukaan sukupuolten väliset erot kulttuuriaktiivisuudessa eivät ole yhtä merkittäviä, kuin esimerkiksi koulutuksen ja iän mukaiset jakautumiset. Purhosen ja hänen työryhmänsä tutkimuksesta käy myös ilmi, että pienet erot naisten ja miesten välillä johtuvat enemmänkin kulttuurin laadusta. Naiset kuluttavat miehiä enemmän korkeakulttuuria, mutta popkulttuuri luonnehtii enemmän miesten aktiivisuutta. Emme erotelleet kyselyymme kulttuurin eri muotoja vaan vastaajien kulttuuriaktiivisuutta mitattiin kaikenlaisen kulttuurin harrastamisen kautta. Kyselymme ei keskittynyt pelkän korkeakulttuurin tutkimiseen, joten mahdollisesti siksi erot miesten ja naisten aktiivisuudessa eivät myöskään olleet merkittäviä.

Sukupuolensa kyselyssä ilmoitti 104 henkilöä, joista 74 oli naisia ja 30 miehiä. Teimme kyselytutkimuksen vastausten perusteella ristiintaulukoinnin, jossa osapuolina olivat vastanneiden korkein suorittama koulutus sekä sukupuoli.

Korkeakoulututkinto oli yleisin korkein suoritettu tutkinto niin naisilla, kuin miehilläkin. Kaikista tähän kohtaan vastanneista naisista 37 eli 50 % oli suorittanut korkeakoulututkinnon. Myös 50 % miehistä eli 15 miestä oli suorittanut korkeakoulututkinnon. Molempien sukupuolien kohdalla toiset 50 % jakautui useamman muun koulutuksen kesken.

Kyselyyn vastasi eniten korkeakoulutettuja naisia. Kaikista vastanneista 35 % oli korkeakoulutettuja naisia. Vastanneista korkeakoulutettuja miehiä oli 14 %. Korkeasti koulutettuja naisia saattaa kiinnostaa muita enemmän Fluxations 2014 kaltaiset taidetapahtumat. Tätä olettamusta tukee Semi Purhosen ja hänen työryhmänsä teos *Suomalainen maku - kulttuuripääoma, kulutus ja elämäntyylien sosiaalinen eriytyminen* (2014), jonka mukaan korkeakoulutetut naiset käyvät aktiivisimmin korkeakulttuuritapahtumissa. Myös esimerkiksi Turun kulttuuripääkaupunkivuoden 2011 tapahtumien tyypillinen kävijä oli kulttuurillisesti aktiivinen korkeakoulutettu nainen (Turku 2011 -säätö 2012, 33)

Ristiintaulukointi: Korkein suorittamasi koulutus * Sukupuoli				
	Sukupuoli			Yhteensä
	nainen	mies	vastaamatta jättäneet	
perus- keski tai kansakoulu	4	1	0	5
	3,80 %	0,90 %	0,00 %	4,70 %
ammattillinen koulutus	7	4	0	11
	6,60 %	3,80 %	0,00 %	10,40 %
ylioppilastutkinto	10	2	0	12
	9,40 %	1,90 %	0,00 %	11,30 %
ylioppilastutkinto tai ammatillinen tutkinto	8	1	0	9
	7,50 %	0,90 %	0,00 %	8,50 %
ammattikorkeakoulututkinto	15	7	0	22
	14,20 %	6,60 %	0,00 %	20,80 %
yliopistotutkinto tai ylempi ammattikorkeakoulututkinto	22	8	1	31
	20,80 %	7,50 %	0,90 %	29,20 %
koululainen, peruskoulu kesken	8	6	0	14
	7,50 %	5,70 %	0,00 %	13,20 %
vastaamatta jättäneet	0	1	1	2
	0,00 %	0,90 %	0,90 %	1,90 %
	74	30	2	106
Yhteensä	69,80 %	28,30 %	1,90 %	100,00 %

Taulukko 4. Kävijöiden koulutusjakauma

Naisten suurempaan vastausaktiivisuuteen saattoivat vaikuttaa myös se, että naiset olivat usein kirjastolla liikkeellä suuremmissa ryhmissä, kun taas miehet olivat enimmäkseen yksin. Isommassa ryhmässä kynnys kyselyyn vastaamiseen voi olla mata-

lampi, koska tutusta joukosta voi saada rohkeutta osallistumiseen. Jos yksi ryhmästä halusi vastata kyselyyn, usein myös muut innostuivat vastaamaan. Kirjaston sisäpiha oli tapahtuman aikaan iltaisin pimeä ja hiljainen, joten yksin kulkevat ihmiset vaikuttivat kiusaantuneilta, kun heidät pysäytti sisäpihalla vastaamaan kyselyyn.

Vastaustulokset antavat suhteellisen myönteisen kuvan ihmisten kulttuuriaktiivisuudesta. Tämä on täysin perusteltua, koska kyselyssämme kulttuuriksi luokiteltiin niin-kin arkiset asiat, kuin kirjojen lukeminen ja elokuvissa käyminen. Samoin kuin kävijöiden ja videotaiteen positiiviseen suhteeseen, myös tähän saattaa vaikuttaa paikka, jossa kysely toteutettiin eli kulttuurikeskuksenakin tunnettu Turun kaupunginkirjasto.

6.4 Kirjaston sisäpiha tapahtumapaikkana

Kerätessämme kyselyyn vastauksia koimme sisäpihan hiljaiseksi paikaksi, jossa ihmiset harvoin viettivät aikaa. Koska tapahtuma oli marraskuussa, saattoi ajankohdalla olla suuri vaikutus siihen, että ihmiset eivät viihtyneet pitkiä aikoja ulkona. Kotilainen (2015a) totesi, että kesällä pihalla liikkuu paljon ihmisiä, mutta talvella se on ainakin kulkureitti ja juuri näkyvyys Linnankadulle teki siitä kannattavan paikan. Myös meidän mielestämme Linnankadun näkyvyyden vuoksi sisäpiha on hyvä paikka, mutta ajatellen talviolosuhteita ja pimeää, se on liian sulkeutunut suurelta yleisöltä.

Kyselyyn vastanneet olivat pääosin myönteisiä tapahtumapaikkaa kohten. Kävijät olivat samoilla linjoilla Turun Taiteilijaseuran toiminnanjohtajan kanssa kirjaston kulttuurimyönteisyydestä tapahtumapaikkana. He perustelivat tapahtuman sopivuutta sisäpihalle muun muassa seuraavasti:

Kirjasto on kulttuurikeskus, jonne ko. taideteokset sopivat kuin nenä päähän.
(Lomake numero 56)

Kulttuuri sopii kulttuurilaitokseen. (Lomake numero 27)

Videot sopivat tällaiseen kulttuuriympäristöön. (Lomake numero 51)

Kaksi kulttuurielämystä, jotka on tavallaan yhdistetty. (Lomake numero 21)

Sellainen paikka, jossa odottaa näkevänsä aina jotain uutta ja mielellään näkee uutta. (Lomake nro 77)

Toisaalta eräs vastaajista tarttui samaan huomioon kuin mekin, että sisäpiha on talvella hankalasti tavoitettavissa:

Kuinka moni eksyy pimeällä kirjaston pihalle. Taiteen esteettömyys varsinkin yöaikaisin on hankalaa, pitäisikö tämän kaltainen taide olla vaivattomammin esillä? Esim. Jokiranta, kauppatori. (Lomake nro 23)

7 MIELIKUVAT

Tekemämme kyselytutkimuksen avulla halusimme saada kävijöiltä mielipiteitä kolmesta tapahtuman videotaideteoksesta. Kyselyssä oli jokaisen teoksen kuva, ja teoksen vieressä yhdeksän adjektiiviparia, joiden avulla kävijät pystyivät ilmaisemaan mielikuvansa kustakin teoksesta. Adjektiiviparit laadittiin siten, että toinen adjektiiveista edusti niin sanotusti positiivista ja toinen negatiivista adjektiivia. Positiiviset olivat vasemmalla ja negatiiviset oikealla puolella.

Saimme nähdä teokset ennen tapahtumaa, mikä auttoi meitä valitsemaan sopivat adjektiivit kyselyymme. Taiteilijat kertoivat meille, mitä mielikuvia he uskoivat teoksensa herättävän kävijöissä sekä millaista palautetta heidän teoksensa olivat aikaisemmin saaneet. Myös me mietimme, millä adjektiiveilla ihmiset saattaisivat kuvailla teoksia. Adjektiivipareiksi valikoituivat seuraavat:

helposti lähestyttävä - vaikeasti lähestyttävä
 piristävä/iloinen - masentava/surullinen
 mielenkiintoinen - tylsä
 helposti ymmärrettävissä - vaikeasti ymmärrettävissä
 kekseliäs - arkipäiväinen/mielikuvituksen
 turvallinen - pelottava
 miellyttävä - ahdistava
 kaunis - ruma
 koristeellinen - pelkistetty

Jokaisen parin välissä oli viisi tyhjää laatikkoa. Vastaajien tehtävänä oli rastittaa jokaisen adjektiiviparin kohdalla laatikko, joka vastasi heidän kokemustaan videosta (ks. liite kyselytutkimus). Olimme antaneet jokaiselle laatikolle arvon 1-5 väliltä ja mitä lähempänä vastaajan kokemus oli positiivista adjektiivia, sitä pienempi luku oli. Toisin sanoen numero 1 oli positiivisin, numero 3 neutraali ja numero 5 negatiivisin vaihtoehto. Numerot 2 ja 4 edustivat positiivisten sekä negatiivisten päätyjen lievempiä vaihtoehtoja. Saimme Webropolin avulla laskettua jokaisesta adjektiiviparista kes-

kiarvot sekä teoksien kokonaiskeskiarvot. Tarkoituksenamme oli saada mahdollisimman rehellisiä vastauksia, joten jätimme numerot kyselylomakkeista pois. Luvut näkyivät vain meille kyselyn internet-versiossa Webropolissa. Numerot mahdollistivat mielikuvien muuttamisen tilastoitavaan muotoon.

7.1 Building a Sacred Tree

Lotta-Pia Kallion teos *Building a Sacred Tree* herätti kyselyyn vastanneissa positiivisimmat mielikuvat. Kaikista kolmesta Fluxations 2014 -tapahtuman videoista Kallion videon kokonaiskeskiarvon luku oli pienin (1,98) eli eniten rasteja oli kerääntynyt positiivisten adjektiivien puolelle. Vastauksia kerätessämme huomasimme, että Kallion teos sai myös eniten positiivista suullista palautetta. Kallio (2014) toivoikin, että teos toisi ihmisille hyvää mieltä, oivalluksen iloa ja olisi sellainen, jota voi vain pysähtyä katsomaan ilman, että tarvitsee kummemmin miettiä videon tarkoitusta.

Adjektiivien *helposti lähestyttävä* ja *turvallinen* puolille oli kerääntynyt huomattava määrä rasteja ja nämä adjektiivit saivat pienimmät keskiarvot. Vastanneiden laittamat rastit olivat selvästi kerääntyneet myös adjektiivien *miellyttävä* ja *mielenkiintoinen* puolille. Eniten hajontaa oli adjektiiviparilla *koristeellinen* - *pelkistetty*, mutta suurin osa rasteista sijoittui kuitenkin adjektiivin *koristeellinen* puolelle.

Building a Sacred Tree	1	2	3	4	5		Yht.	Keskiarvo
helposti lähestyttävä	49	35	14	5	1	vaikeasti lähestyttävä	104	1,78
piristävä/iloinen	28	43	25	7	1	masentava/surullinen	104	2,13
mielenkiintoinen	40	36	24	3	2	tylsä	105	1,96
helposti ymmärrettävissä	36	36	24	7	1	vaikeasti ymmärrettävissä	104	2,04
kekseliäs	40	43	16	5	1	arkipäiväinen/mielikuvituksen	105	1,89
turvallinen	46	31	22	4	0	pelottava	103	1,84
miellyttävä	39	43	18	3	1	ahdistava	104	1,88
kaunis	38	35	23	4	3	ruma	103	2,01
koristeellinen	29	34	26	11	3	pelkistetty	103	2,27

Taulukko 5. Taulukko mielikuvien jakaumasta adjektiiviparien avulla Lotta-Pia Kallion teoksesta *Building a Sacred Tree*.

7.2 Puu

Videotaideteos sai kyselytutkimuksen mukaan kokonaiskeskiarvoksi 2,44. Arvo on kaikkien kolmen teosten keskiarvoista suurin sijoittuen asteikolla lähemmäksi neutraalia. Vastauksien perusteella adjektiiveista *turvallinen*, *helposti lähestyttävä* ja *helposti ymmärrettävissä* kuvailivat parhaiten teosta, koska näiden adjektiivien päädyissä oli eniten rasteja.

Kati Rapia (2014) arveli, että teos pysäyttää hitaan temponsa vuoksi ihmiset katsomaan sitä. Kerätessämme kyselyyn vastauksia, Rapian ja Kimmo Ylösen video *Puu* herätti paljon keskustelua kirjaston sisäpihalla. Juuri videon kesto oli joidenkin kävijöiden mielestä liian pitkä ja hidastempoinen. Adjektiiviparit *mielenkiintoinen* - *tylsä* sekä *kekseliäs* - *arkipäiväinen/mielikuvitukseton* keräsivät eniten hajontaa. Molemmissa adjektiivipareissa eniten vastauksia/rasteja sijoittui numeron 3 kohdalle. Neutraalit vastaukset kertovat siitä, että teos koettiin melko tavalliseksi.

Puu	1	2	3	4	5		Yht	Keskiarvo
helposti lähestyttävä	37	26	29	8	4	vaikeasti lähestyttävä	104	2,19
piristävä/iloinen	21	30	40	11	3	masentava/surullinen	105	2,47
mielenkiintoinen	16	19	32	24	13	tylsä	104	2,99
helposti ymmärrettävissä	32	27	29	14	3	vaikeasti ymmärrettävissä	105	2,32
kekseliäs	18	20	43	16	7	arkipäiväinen/mielikuvitukseton	104	2,75
turvallinen	55	23	24	2	0	pelottava	104	1,74
miellyttävä	30	40	23	8	2	ahdistava	103	2,14
kaunis	28	33	30	9	5	ruma	105	2,33
koristeellinen	15	14	36	24	15	pelkistetty	104	3,09

Taulukko 6. Adjektiiviparien jakauma Kati Rapian ja Kimmo Ylösen teoksessa *Puu*

7.3 Gravity Monster

Heini Ahon teoksen kokonaiskeskiarvoksi tuli 2,34. Ennen tapahtumaa Aho (2014) kertoi pyrkineensä teoksella näyttämään, että arkipäiväisenkin asian voi nähdä ihmeellisempänä ja kauniimpana, kuin se todellisuudessa on. Adjektiiviparit *kekseliäs* -

arkipäiväinen/mielikuvitukseton ja *kaunis - ruma* saivatkin pienimmät keskiarvot, mikä tarkoittaa, että näiden adjektiiviparien kohdalla kävijöiden mielikuvat olivat selvästi positiivisten adjektiivien puolella. Adjektiiviparien *piristävä/iloinen - masentava/surullinen* vastauksista lähes puolet sijoittui numeroasteikolla kohtaan 3 eli voidaan sanoa, että useiden mielestä teos ei ollut iloinen eikä surullinen vaan näiden adjektiivien vertailussa neutraali.

Kyselyvastauksia kerätessämme huomasimme, että kävijöiden oli vaikea löytää Heini Ahon teosta, koska se oli erillään kahdesta muusta videosta. Gravity Monster oli sijoitettu ainoana teoksena televisioruudulle kirjaston sisäpuolelle niin sisäpihan ikkunaan niin, että teosta pystyi katselemaan ruudulta ulkoapäin ikkunan läpi. Monet kävijöistä ei olisi huomannut videota, ellemmme olisi erikseen opastaneet heitä sen luo. Tämän huomasi myös kyselytutkimuksen vastauksista, koska Gravity Monster -teos keräsi muihin teoksiin verrattuna vähemmän vastauksia kyselyn adjektiivikohtaan. Puu ja Building a Sacred Tree keräsivät molemmat yli 100 vastausta kaikkien adjektiiviparien kohdalla, kun taas Gravity Monsterin vastausmäärät jäivät alle 90 vastauksen.

Gravity Monster	1	2	3	4	5		Yht	Keskiarvo
helposti lähestyttävä	22	28	27	8	4	vaikeasti lähestyttävä	89	2,37
piristävä/iloinen	15	10	40	15	7	masentava/surullinen	87	2,87
mielenkiintoinen	37	22	17	8	4	tylsä	88	2,09
helposti ymmärrettävissä	14	21	26	23	4	vaikeasti ymmärrettävissä	88	2,79
kekseliäs	42	27	13	5	1	arkipäiväinen/mielikuvitukseton	88	1,81
turvallinen	26	17	27	16	2	pelottava	88	2,44
miellyttävä	22	31	24	9	3	ahdistava	89	2,32
kaunis	33	32	21	1	1	ruma	88	1,92
koristeellinen	25	23	20	14	6	pelkistetty	88	2,46

Taulukko 7. Adjektiiviparien jakauma Heini Ahon teoksessa Gravity Monster

8 LOPPUPÄÄTELMÄT JA KEHITYSEHDOTUKSET

Tässä kappaleessa tiivistämme opinnäytetyössämme esille tulleet tärkeimmät asiat. Lisäksi kerromme meidän, taiteilijoiden ja kyselytutkimuksen kautta tulleita kehitysehdotuksia liittyen videotaiteen asemaan, Fluxations 2014 -tapahtumaan sekä videotaiteen esitystiloihin.

8.1 Videotaiteen asema

Fluxations 2014 -tapahtuman aikana toteuttamamme kyselytutkimuksen mukaan videotaide on tervetullutta Turkuun. Tapahtuman tavoite toteutui, sillä monet (30) kyselyyn vastanneista kertoivat, että tapahtuman kaltaiset taideteokset piristävät, tuovat iloa pimeään vuodenaikaan ja niitä on mukava katsella. 103 kävijää totesi mieluusti näkevänsä videotaidetta myös muualla Turussa. Kyselyymme vastasi eri taustaisia henkilöitä - avajaisten kutsuvieraita sekä tavallisia kirjastoon kulkeutuneita kaupunkilaisia. Kyselymme tuloksissa edustuu niin taiteen ammattilaisten ja harrastajien, kuin taiteen kannalta maallikkojenkin mielipiteet. Pääkirjaston toimiessa myös tietynlaisena kulttuurin keskuksena ja sen mahdollistajana Turussa, on oletettavaa, että kirjaston kävijäkunta ja kyselyn vastaajat koostuvat suurilta osin kulttuurimyönteisistä ihmisistä.

Videotaiteen tulevaisuus Turussa näyttää kyselytutkimuksemme pohjalta pääosin positiiviselta. Taiteilijahaastatteluiden pohjalta videotaiteen asema ja tunnettuus paranevat esimerkiksi Fluxations 2014 kaltaisten tapahtumien avulla. Yksi oleellinen toimenpide videotaiteen aseman parantamiseksi on taidelajin tuominen ulos gallerioista kaupunkilaisten luo. Videotaiteen parempi saavutettavuus on tärkeää taide-
muodon kehittymisen kannalta, sillä tällä hetkellä sen syvempi tuntemus taiteilijoiden ulkopuolella on vähäistä. Toinen saavutettavuutta ja sitä kautta videotaiteen asemaa parantava keino on ladata videotaidetta internetiin kaikkien nähtäville.

Mäkelän (2009, 38) mukaan mediataidetta esitetään pääosin rajatuissa paikoissa, kuten gallerioissa, museoissa ja festivaaleilla sekä verkossa ja DVD-levityksen kautta. Mediataiteen esittämistä käytetään vain vähän kaupunkitilassa, liikekeskuksissa tai muissa julkisissa paikoissa. Myös yhä useammin lyhytelokuvafestivaaleilla esitetään videotaidetta, mikä on merkki näiden taiteen alojen muuttumisesta. Mäkelän väittämä tukee meidän ehdotustamme siitä, että videotaide tulisi saada ulos gallerioista suurten yleisöjen eteen.

Mäkelä (mt.) myös huomauttaa, että mediataiteen esittämisestä kirjoitetaan vain vähän sanomalehdissä. Suuremmat tapahtuman saavat hieman huomiota, mutta pienemmät jäävät usein huomiotta. Kuten jo todettu videotaiteen ulos tuonti gallerioista kasvattaisi myös taiteenalasta kirjoitettavien lehtijuttujen määrää. Mitä enemmän taidelaji on näkyvillä, sitä paremmin se tulee ihmisille tutuksi.

Myös videotaitelijoiden tulee suhtautua rohkeammin videotaiteen levittäytymiseen muun muassa katukuvaan ja suuren yleisön tavoittamiin paikkoihin. Videotaide on marginaalista taidetta, joten sen näkyminen kaupunkitilassa helposti lähestyttävässä muodossa auttaa sitä nousemaan perinteisten taidemuotojen rinnalle. Kun videotaitelijat ovat avoimia muutoksille, yleisökin ottaa taidelajin paremmin vastaan.

Asenteiden muutos on tärkeä näkökulma videotaiteen asemaa kehitettäessä. Lapsille tulee jo peruskoulussa esitellä uudenlaisia taidemuotoja perinteisten taidemuotojen rinnalle. Videotaide on tulevaisuuden taidemuoto, koska videoiden tekemiseen tarvittava tekniikka on nykyään melkein jokaisen ulottuvilla. Nuoret, joista tulee uusi taidesukupolvi, ovat kasvaneet älylaitteiden, tietokoneiden ja muun tekniikan keskellä ja ovat sitä kautta potentiaalisia tulevaisuuden videotaiteen tuottajia ja kuluttajia.

Kaupunkikuvassa näkyvä taide saattaa aiheuttaa konflikteja ihmisten ja taiteen välille. Julkinen taide saattaa ärsyttää kaupunkilaisia esimerkiksi siksi, että jotkut näkevät sen varojen tuhlaamisena ja toisten mielestä kaupunki tulisi pitää koskemattomana. Kokemuksemme mukaan Fluxations 2014 -videotaidetapahtuma ei aiheuttanut ärsytystä ohikulkevissa kaupunkilaisissa. Kyselyyn vastanneet kehuivat teoksia ja kertoivat niiden piristävän kaupunkikuvaa. Huomioitavaa kuitenkin on, että teokset olivat väliaikaista taidetta videon muodossa eivätkä ne jääneet pysyvästi kiinni mihinkään.

Toisin kuin maalaukset, veistokset tai graffitit, videotaide on helppo poistaa kaupunkikuvasta ilman suuria kuluja. Ihmiset saattavat suhtautua positiivisemmin videotaitteen kaltaiseen kaupunkitaiteeseen juuri sen pysymättömyyden vuoksi, mikä tekee siitä toimivan tulevaisuuden kaupunkitaidemuodon.

8.2 Fluxations 2014 – iloa ja virtauksia kaupungissa

Fluxations 2014 sai positiivista palautetta kyselyyn vastanneilta kävijöiltä. Vastaajien mielestä kirjaston sisäpiha oli hyvä tila videotaidetapahtumalle, koska kirjaston imagoon sopivat erilaiset kulttuuritapahtumat. Tapahtuman videot koettiin myös pääosin positiivisina, mikä kävi ilmi kyselytutkimuksemme avulla kerätyistä teosten kävijöissä aiheuttamista mielikuvista. Adjektiiviparien avulla kartoittamiemme mielikuvien mukaan positiiviset adjektiivit olivat lähimpänä ihmisten mielikuvia jokaisen kolmen teoksen kohdalla. Turun Taitelijaseura onnistui valitsemaan tapahtumaan teokset, jotka sopivat julkiseen esittämiseen ja saivat ihmisissä aikaan pääasiassa positiivisia mielikuvia. Videoiden sisältöön tuleekin kiinnittää erityisesti huomiota silloin, kun tapahtumapaikkana on kirjaston kaltainen tila. Tällaisessa julkisessa tilassa ei voi esittää mitä tahansa materiaalia, vaan sen täytyy olla kaikille katsojille sopivaa.

Eniten positiivisia mielikuvia aiheuttanut ja suullisesti parhaan palautteen saanut *Building a Sacred Tree* -video on hyvä esimerkki toimivasta videotaiteesta kaupunkitilassa. Videon tempo oli nopea, joten katsojien mielenkiinto pysyi yllä. Videolla oli myös selkeästi jokin päämäärä, jota ihmiset voivat odottaa eli tässä tapauksessa puun kasvaminen kokonaiseksi. Ripeät tapahtumat ja selkeät tarinat toimivat tapahtuman videoiden kohdalla parhaiten.

Positiivista palautetta kävijöiltä tuli tapahtuman teemasta suullisesti ja kirjallisesti. Puu-teema miellytti kävijöitä, ja teosten koettiin olevan yhtenäisiä. Tämän kaltaisissa tapahtumissa teemalla on suuri merkitys, sillä se sitoo teokset yhteen ja tekee niistä ymmärrettävämpiä sekä saavutettavampia. Teeman avulla tapahtuman sisältö pysyy selkeänä.

Mielestämme tapahtuman kaikkien teosten tulisi olla samassa paikassa tai teoksilla tulisi olla yhtäläinen näkyvyys. Tapahtumassa erillään muista ollut *Gravity Monster* -teos ei saanut samaa näkyvyyttä, kuin kaksi muuta kirjaston seinälle projisoitua videoteosta. Ihmisillä oli vaikeuksia huomata Gravity Monster -videota, koska se ei erottunut tarpeeksi hyvin kirjaston sisäpihan ikkunasta, jonka äärellä se pyöri televisioruudussa. Teosten yhtäläinen näkyvyys takaa myös kaikille taiteilijoille yhtäläisen näkyvyyden.

Videot, niiden tekijät ja taustat esiteltiin Fluxations 2014 -tapahtuman avajaisissa. Avajaisissa sisäpihalle kerääntyi ihmisiä, mutta muuten noin kahden viikon tapahtuma-aikana sisäpihalla oli melko hiljaista ja autiota. Toisaalta se sopi tapahtuman luonteeseen, koska Fluxations-tapahtuman ytimenä oli kuitenkin löytämisen ilo, eikä se tavoitellut suuria yleisömassoja. Tuottajan näkökulmasta tapahtuma olisi kuitenkin kaivannut jonkinlaisia teosten esittelykylttejä ja informaatiota siitä, mistä Fluxationissa on kyse. Paikan päällä olisi voinut olla esimerkiksi infopiste, joissa teoksiin olisi voinut perehtyä enemmän.

Tapahtuman ajankohta sijoittui marraskuulle, jolloin videoteokset olivat esillä kahden viikon ajan kirjaston sisäpihalla. Kuten aikaisemmin kerroimme, kirjaston sisäpiha oli tapahtuma-aikana hiljainen, eivätkä ihmiset viihtyneet siellä pitkiä aikoja. Tapahtuma olisi palvellut kävijöitä paremmin, jos ajankohta olisi ollut syys-lokakuussa, koska silloin kelit ovat vielä suhteellisen lämpimiä, mutta kyseisinä kuukausina on jo tarvittavan pimeää. Huomasimme kyselyvastauksia kerätessämme, että moni henkilö jätti vastaamatta juuri kylmän ilman vuoksi, eivätkä he myöskään jääneet katsomaan videoita.

Kuten Kotilainen (2015a) huomautti, Fluxations 2014 oli markkinoinnillisesti melko riippuvainen Turun kaupunginkirjastosta ja sen jokavuotisesta Kaamosillasta, joka kerää vuosittain paljon kävijöitä kirjastolle. Jos Fluxations-tapahtuma olisi erillään Turun kaupunginkirjastosta ja Kaamosillasta, pitäisi markkinoinnissa tehdä suurempia toimenpiteitä, jotta tieto tapahtumasta leviäisi. Esimerkiksi markkinointitempauksilla voi tavoittaa paljon ihmisiä nopeasti ja edullisesti sekä houkutella uusia yleisöjä. Yhteistyökumppanit ovat markkinoinnin kannalta tärkeitä, koska taideprojektien tuottajatahoilla on harvoin resursseja tehdä kaikkia markkinointitoimenpiteitä itse. Hög-

näsin (2015) mukaan kirjaston tapahtumien ei tarvitse markkinoinnillisesti tavoittaa kaikkia ihmisiä, koska kirjastoon ilmaantuu myös sattumalta kävijöitä. Tästä näkökulmasta Turun kaupunginkirjasto on parhaimpia tiloja Fluxationsin kaltaiselle tapahtumalle.

Kyselyyn vastanneiden keski-ikä oli 32 vuotta ja suurin vastaajaryhmä oli 21–30-vuotiaat. Totesimme aiemmin, että tämä saattaa johtua siitä, että opiskelijat käyttävät paljon kirjaston palveluita. Tämä kannattaa ottaa huomioon tulevia tapahtumia suunniteltaessa esimerkiksi silloin, kun mietitään sisältöön ja markkinointiin liittyviä kokonaisuuksia. Tapahtumapaikan kävijöiden keski-ikä on hyödyllistä tietää muun muassa markkinointikanavia valittaessa.

8.3 Tila

Videotaiteen esittämispaikkana voi toimia mielestämme melkein mikä tahansa paikka, sisä- tai ulkotila. Esitettävän materiaalin tulisi soveltua kaikkien nähtäväksi ja esittämispaikka pitäisi olla avoin kaikille kävijöille. Julkiset tilat soveltuvat tähän käyttötarkoitukseen hyvin. Kaupungin virastot, puistot, kirjastot, torit sekä kauppakeskukset ovat paikkoja, joissa videotaidetta ei oleteta näkevän, ja juuri siitä syystä ne ovat hyviä paikkoja esittää videoita. Kaupungissa näkyvälle taiteelle on ominaista yllätyksellisyys ja sen huomaaminen arkisissakin paikoissa.

Opinnäytetyössä haastattelemiemme taiteilijoiden sekä meidän esiin nostama kehoitus videotaiteen ulostuomisesta gallerioista julkiseen kaupunkitilaan on tilallisesti merkittävä askel videotaiteen esittämisen kannalta. Julkinen kaupunkitila videotaiteen esittämispaikkana luo helposti lähestyttävän alustan, jota kuka vaan voi katsella. Videotaide on vielä monelle suomalaiselle vieras käsite, mutta videoprojisoinnit julkisiin tiloihin nostavat videotaiteen taidelajina enemmän pinnalle. Videoiden tuominen kaikkien nähtäville toimii usein monen ihmisen ensikosketuksena taidelajin pariin.

Kävijät antoivat ehdotuksia paikoista, joissa videotaidetta voisi kirjaston sisäpihan lisäksi olla esillä. Vastausten joukosta erityisesti esille nousi Turun kauppatori. Moni

ehdotti myös julkisia tiloja, joissa käy paljon ihmisiä tai paikkoja, joissa voi joutua jonnottamaan pitkiä aikoja. Myös muut torit ja Aurajoen ranta olivat suosittuja vastauksia. Se että kävijätkin ehdottivat pääosin ulkotiloja videotaiteen esittämispaikoiksi, kertoo kaupunkilaistenkin halukkuudesta nähdä videotaidetta kaupunkitilassa.

Turun kauppatori tai muu vastaavanlainen tila toimisi hyvänä paikkana esittää videotaidetta sen suuren näkyvyyden vuoksi. Esimerkiksi kauppatorille tuotu videotaide toisi taidelajille suuremman yleisön ja todella murtaisi ihmisten käsitystä videosta taidelajina. Samalla videotaiteilijoille tulisi lisää tunnettuutta, koska kauppatori tavoittaa päivittäin paljon ihmisiä, jotka eivät välttämättä ole aktiivisia kulttuurin kuluttajia. Esittämispaiikka, joka on syrjässä tai sellaisella alueella, jossa ei liiku paljon ihmisvirtoja, ei palvele videotaidetta, taiteilijoita eikä tapahtuman järjestäjää. Kyselytutkimuksemme saatuja paikkaehdotuksia voi soveltaa myös muissa kaupungeissa. Oletettavasti Suomen jokaisessa kaupungissa on tori tai vastaavanlainen aukio, jonne videotaidetta voi valjastaa tavoittamaan monta ihmistä päivittäin.

Pinta, jolle videotaideteos heijastetaan, on tärkeässä asemassa, koska se luo teokselle taustaympäristön, ja toimii parhaimmillaan osana teosta. Hyviä pintoja kaupungissa ovat suuret tyhjät seinät, laajat maa-alueet, ostoskeskusten videonäytöt sekä rakennusten ikkunat.

Fluxations 2014 kaltaiset tapahtumat viestivät kaupunkilaisille ja erilaisille toimijoille kaupunkitilojen luovista käyttömahdollisuuksista. Kaupunkitaide voi innostaa ihmisiä osallistumaan kotikaupunkinsa suunnitteluun, kehittämiseen ja rakentamiseen. Taiteen esittäminen julkisissa tiloissa parantaa kaupungin kulttuuri-imagoa ja houkuttelee kävijöitä myös muilta paikkakunnilta.

9 TILAAJAN PALAUTE & OMA ARVIO

Saimme Turun Taiteilijaseura ry:n toiminnanjohtajalta Riina Kotilaiselta palautteen opinnäytetyöstämme. Kotilainen (2015b) kommentoi, että opinnäytetyössä tulee kattavasti esille eri kohderyhmien näkemykset. Opinnäytetyössä oli edustettuna kirjaston työntekijät, tapahtuman taiteilijat, yleisö sekä tapahtumanjärjestäjä, mikä antaa Kotilaisen mielestä tapahtumalle monia erilaisia että tärkeitä näkökulmia.

Vaikka Kotilaisen (mt.) mielestä kyselyn tulokset olivat odotettuja, oli hänen mielestä kuitenkin mukava huomata, että tapahtuman tavoitteet toteutuivat. Hienoa hänen mielestään oli myös se, että kävijät kokivat teokset paikkasidonnaisiksi, vaikka esillä olleita videoteoksia ei ollut luotu Fluxations 2014 - tapahtumaa varten.

Opinnäytetyömme vahvisti Kotilaisen (mt.) mukaan heidän käsitystään tapahtuman hyvistä puolista, mutta kuitenkin myös sen kehittämiskohteista. Positiivinen palaute yleisöltä, tapahtuman taiteilijoilta sekä kirjaston väeltä kannustaa tuottamaan samankaltaisia tapahtumia myös jatkossa. Kotilainen toteaa, että opinnäytetyömme nostaa esiin erilaisia kehittämiskohteita, joihin he aikovat jatkossa kiinnittää huomiota.

Oma arvio

Opinnäytetyöprosessi oli mielenkiintoinen. Tutkimusta oli mielekästä tehdä, koska meitä kiinnostaa erityisesti kaupunkitaide ammatillisesta näkökulmasta. Opinnäytetyön tekeminen vahvisti käsitystämme siitä, että kaupunkitaiteen parissa työskenteleminen on yksi varteenotettava työmahdollisuus.

Kyselytutkimus onnistui hyvin ja saimme sen kautta käyttökelpoista tietoperustaa työhömmme. Vaikka opinnäytetyön toimeksianto tuli nopeasti ja kyselytutkimus piti kassata tiukalla aikataululla, jäi meille hyvin aikaa analysoida kerättyä materiaalia. Olemme ylpeitä, että saimme haastateltua niinkin montaa eri henkilöä eri tahoilta. Haastatteluja sekä analysointiosiota tehdessä oli erittäin hyödyllistä, että meitä oli kaksi tekijää.

Videotaiteesta on kirjoitettu melko vähän teoksia suomeksi ja englanninkielisetkin teokset ovat pääasiassa julkaistu jo 1990-luvun lopulla. Aluksi koimme haastavaksi löytää monta kattavaa lähdettä videotaiteesta, ja ilman taiteilijoiden haastatteluja emme olisi saaneet tarpeeksi kattavaa käsitystä taiteenlajista.

On hienoa, että saimme aikaan opinnäytetyön, jonka kehittämiskohteisiin aiotaan jatkossa kiinnittää huomiota. Turun Taiteilijaseura ry pystyy hyödyntämään tätä opinnäytetyötä tulevaisuudessa, koskien kaikkia heidän tulevia videotaidetapahtumiaan.

LÄHTEET

Arhinmäki, Paavo 2006. Taide, josta tuli rikos. Artikkelit. Taide-lehti 1/06. Viitattu 18.5.2015.

http://www.taidelehti.fi/arkisto/taide_1-06/artikkelit_1-06/taide_josta_tuli_rikos

Eerikäinen Hannu, 2007. Videotaide Suomessa: Taiteen laidalla, eturintamassa vai ei-kenenkään maalla? Teoksessa Kirsi Väkiparta (toim.) Sähkömetsä - Suomalaisen videotaiteen ja kokeellisen elokuvan historiaa 1933–1998. Helsinki: Valtion taidemuseo / Kuvataiteen keskusarkisto, 84–112.

Helsingin Sanomat 2011. Helsingin töhryjohtaja: Nollatoleranssi graffiteihin oli virhe. Viitattu 18.5.2015.

<http://www.hs.fi/kaupunki/a1305547975832>

Helsingin Sanomat 2014. Helsinki lisää julkisia graffitiseiniä - nollatoleranssille loppu. Viitattu 20.5.2015.

<http://www.hs.fi/kaupunki/a1393652241884>

Huhtamo, Erkki 2008. Hanna Haaslahti Media Art. Pori: Porin Taidemuseo.

Jyväskylän yliopisto 2015a. Jyväskylän yliopiston Koppa. Mediataide. Viitattu 20.5.2015.

<https://koppa.jyu.fi/avoimet/taiku/taidehistorian-aikajana/nykytaide/mediataide>

Jyväskylän yliopisto 2015b. Jyväskylän yliopiston Koppa. Tutkimusstrategiat. Viitattu 19.3.2015.

<https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/>

Kangasmaa, Minna 2012. Hukkavaara piknik 2012. Taide kaupunkitilassa. PDF-tiedosto. Viitattu 20.5.2015.

http://www.ouka.fi/c/document_library/get_file?uuid=80da8de1-4092-4ab9-8bdc-0440dec8373a&groupId=139863

Karttunen, Sari 2000. Julkisen taiteen monet käytöt. Poissulkemisen symboleista kadonneen yhteisöllisyyden rakentajiksi. Hyvinvointikatsaus 3/2000. Taide sosiaalipoliittikkana. Viitattu 9.5.2015.

http://www.stat.fi/tup/hyvinvointikatsaus/hyv_003.pdf

Kotilainen, Riina 2015b. Opinnäytetyön palaute. E-mail ilona.naatanen@gmail.com 1.9.2015.

Kymäläinen, Päivi 2009. Kaupunkitaide ja julkisen tilan hetkittäiset käytöt. Teoksessa Seija Ridell, Pälvi Kymäläinen ja Timo Nyysönen (toim.) Julkisen tilan poietiikkaa ja politiikkaa. Tieteiden välisiä otteita vallasta kaupunki-, media- ja virtuaaliloissa. Tampere: Tampere University Press, 91–113.

Laakkonen, Karoliina & Mustikkamäki, Nina 2000. Kaupunkitila, -pelko ja – suunnittelu. Tampereen yliopisto. Aluetieteen ja ympäristöpolitiikan laitos. Tutkimuksia Sarja B 72/2000.

Martin, Sylvia 2006. Video Art. Köln: TASCHEN GmbH.

Meigh-Andrews, Chris 2014. A History of Video Art (2nd edition). New York: Bloomsbury Publishing Inc.

Meyer, Marc 2014. Introduction. The origins of video art: The historical and cultural context. Teoksessa Chris Meigh-Andrews A History of Video Art (2nd edition). New York: Bloomsbury Publishing Inc.

Mäkelä, Asko 2009. Mediataiteen mahdollisuudet. Selvitys mediataiteesta. Opetusministeriö. Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopolitiikan osaston selvitys 2009:13. Viitattu 20.5.2015.

<http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2009/liitteet/tr13.pdf?lang=fi>

Mäkelä, Tapio & Tarkka, Minna 2002. Mediataide. Kotimaiset toimijat ja kansainväliset mallit. Opetusministeriö. Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopolitiikan osaston julkaisusarja 8/2002.

Pulkkinen, Tiia 2012. Kerronnallistettu video mapping. Opinnäytetyö. Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu, viestinnän koulutusohjelma. Viitattu 23.5.2015.

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/39470/Pulkkinen_Tiia_2012_02_22.pdf?sequence=1

Purhonen, Semi & työryhmä 2014. Suomalainen maku. Kulutus ja elämäntyylien sosiaalinen eriytyminen. Helsinki: Gaudeamus.

Rantala, Päivi 2011. Taidelähtöisiä menetelmiä työyhteisöihin: Prosessianalyysi. Teoksessa Taide käy työssä. Lahti: Lahden ammattikorkeakoulu, 19–20.

Ridell, Seija & Kymäläinen, Päivi & Nyysönen, Timo 2009. Julkinen tila tänään – kuhinaa lomittuvilla rajapinnoilla. Teoksessa Seija Ridell, Päivi Kymäläinen ja Timo Nyysönen (toim.) Julkisen tilan poetiikkaa ja politiikkaa. Tieteiden välisiä otteita valasta kaupunki-, media- ja virtuaalituloissa. Tampere: Tampere University Press, 7–9.

Räty, Elina 2008. Mitä julkinen taide tekee? Kolmen turkulaisen 2000-luvun alun prosenttiperiaate-linjaisen projektin merkityksiä tilojen käyttäjille, taiteen tekijöille ja teosten hankkijoille. Pro gradu – työ. Turun Yliopisto, taidehistoria.

Saaranen-Kauppinen, Anita & Puusniekka, Anna 2006. KvaliMOTV – Menetelmäopetuksen tietovaranto. Strukturoitu ja puolistrukturoitu haastattelu. Verkkojulkaisu. Viitattu 19.3.2015. http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L6_3_3.html

Saukkolin, Jukka 2012. Euroopan kulttuuripääkaupunki Turku 2011. Turku 2011 -säätöön loppuraportti kulttuuripääkaupunkivuoden toteutumisesta. Turku: Turku 2011 -säätö.

Turun kaupunginkirjasto 2007. Kirjastokortteli ja rakennukset. PDF-tiedosto. Viitattu 9.5.2015.

Turun Taiteilijaseura ry 2014. Fluxations 2014 tuo videotaidetta pimeyteen. Viitattu 5.3.2015.

<http://www.turuntaiteilijaseura.fi/news/fluxations-2014-tuo-videotaidetta-pimeyteen/>

Turun Taiteilijaseura ry 2015. Turun Taiteilijaseura. Viitattu 17.5.2015.

<http://www.turuntaiteilijaseura.fi/info/>

Turku 2011 -säätio 2011. Pimeitä otuksia pääkirjaston sisäpihalla! Viitattu 10.5.2015.

http://www.turku2011.fi/tiedotteet/pimeita-otuksia-turun-paakirjaston-sisapihalla_fi

Turun Anikistit ry 2009. Pimeät otukset. Suunnitelma. Word-tiedosto.

Turun kaupungin rakennusjärjestys 2007. Julkinen kaupunkitila ja katualue. PDF-tiedosto. Viitattu 9.5.2015.

http://www.turku.fi/sites/default/files/atoms/files/voimassa_oleva_rakennusjarjestys.pdf

Yli-Vakkuri, Eero 2011. Verkko videotaiteen esittämysympäristönä ja videotaidemarkkinoiden kritiikki. Artikkel. Viitattu 9.5.2015.

<http://eero.storijapan.net/blogfolio/verkko-videotaiteen-esittamisymparistona-ja-videotaidemarkkinoiden-kritiikki/>

HAASTATTELUT

Aho, Heini 2014. Taiteilija, 28.10.2014. Turku. Ilona Näätänen & Essi Mäenpää.

Högnas, Gunnar 2015. Turun kaupunginkirjaston informaatikko, 24.2.2015. Turku. Ilona Näätänen ja Essi Mäenpää.

Kallio, Pia 2014. Taiteilija, 16.10.2014. Turku. Ilona Näätänen & Essi Mäenpää.

Kotilainen, Riina 2015a. Turun Taiteilijaseura ry:n toiminnanjohtaja, 26.1.2015. Turku. Ilona Näätänen & Essi Mäenpää.

Rapia, Kati 2014. Taiteilija, 29.10.2014. Turku. Ilona Näätänen & Essi Mäenpää.

Ratia, Taina 2015. Turun kaupunginkirjaston palvelupäällikkö, 16.4.2015. Turku. Ilona Näätänen & Essi Mäenpää

Ylönen, Kimmo 2014. Taiteilija, 16.10.2014. Turku. Ilona Näätänen & Essi Mäenpää.

LIITTEET

Liite 1: Kyselytutkimus

KYSELYTUTKIMUS

Olemme kulttuurituottajaopiskelijoita Humanistisesta ammattikorkeakoulusta. Teemme opinnäytetyötä videotaiteesta ja tarkoituksemme on selvittää tapahtuman teosten aiheuttamia mielikuvia. Tähän tutkimukseen osallistuminen vie vain pari minuuttia ajastasi, vastaukset käsitellään nimettöminä. Lisätietoja: Essi Mäenpää, essi.maenpaa@humak.edu ja Ilona Näätänen, ilona.naatanen@humak.edu.

Sähköpostikentän täyttäneiden kesken arvotaan videotaiteeseen liittyvä palkinto. Sähköpostiosoitetta ei käytetä muuhun tarkoitukseen, kuin kilpailuun osallistumiseen.

1. Yhteystiedot

Sähköposti _____

Sukupuoli nainen mies

Syntymävuosi _____

Postinumero _____

2. Korkein suorittamasi tutkinto

☐ 1. perus-, keski- tai kansankoulu	☐ 4. ylioppilastutkinto ja ammatillinen tutkinto
☐ 2. ammatillinen koulutus	☐ 5. ammattikorkeakoulututkinto
☐ 3. ylioppilastutkinto	☐ 6. yliopistotutkinto tai ylempi ammattikorkeakoulututkinto
- muu mikä? _____

3. Kuinka usein harrastat kulttuuria?

Kulttuurin harrastamiseksi katsotaan esimerkiksi kirjojen lukeminen, elokuvissa ja musiikkifestivaaleilla käyminen sekä teatteri- että tanssiesitykset.

☐ kerran viikossa	☐ kerran kuukaudessa
☐ kerran vuodessa	☐ harvemmin kuin kerran vuodessa

4. Oliko tämä ensimmäinen kontaktisi videotaiteeseen?

Videotaiteella tarkoitetaan liikkuvan kuvan näkemistä tietyssä tilassa. Videotaide on taiteen muoto, jossa video on taiteellisen ilmaisun väline.

- Kyllä Ei

5. Mitä mieltä olit näkemistäsi videotaideteoksista?

Vastaa adjektiiviparien avulla vain niiden teosten kohdalla, jotka näit. Merkitse rasti siihen kohtaan, mikä vastasi kokemustasi.

Teos 1: Lotta-Pia Kallio, Building a Sacred Tree

helposti lähestyttävä	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	vaikeasti lähestyttävä
piristävä/iloinen	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	masentava/surullinen
mielenkiintoinen	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	tylsä
helposti ymmärrettävissä	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	vaikeasti ymmärrettävissä
kekseliäs	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	arkipäiväinen/mielikuvitukseton
turvallinen	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	pelottava
miellyttävä	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	ahdistava
kaunis	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	ruma
koristeellinen	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	pelkistetty

helposti lähestyttävä	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	vaikeasti lähestyttävä
piristävä/iloinen	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	masentava/surullinen
mielenkiintoinen	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	tylsä
helposti ymmärrettävissä	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	vaikeasti ymmärrettävissä
kekseliäs	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	arkipäiväinen/mielikuvitukseton
turvallinen	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	pelottava
miellyttävä	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	ahdistava
kaunis	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	ruma
koristeellinen	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	pelkistetty

Teos 3: Heini Aho, Gravity Monster

helposti lähestyttävä	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	vaikeasti lähestyttävä
piristävä/iloinen	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	masentava/surullinen
mielenkiintoinen	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	tylsä
helposti ymmärrettävissä	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	vaikeasti ymmärrettävissä
kekseliäs	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	arkipäiväinen/mielikuvitukseton
turvallinen	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	pelottava
miellyttävä	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	ahdistava
ruma	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	kaunis
koristeellinen	☐ ☐ ☐ ☐ ☐	pelkistetty

6. Sopivatko teokset kirjaston sisäpihalle?

 Kyllä Ei

Perustele halutessasi: _____

7. Haluaisitko nähdä lisää videotaidetta Turussa?

 Kyllä En

Perustele halutessasi: _____

8. Mikä on mielestäsi sopiva paikka videotaiteen näkemiselle? Vapaa sana.

9. Miten sait tietää tapahtumasta?

 1. ystävältä 4. Turun taiteilijaseura ry:n nettisivuilta 2. lehdestä 5. Turun taiteilijaseura ry:n Facebook -sivuilta 3. julisteesta/flyerista 6. Fluxations 2014 tapahtuman Facebook -sivuilta 7. Muualta, mistä? _____

ISO KIITOS SINULLE!